

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 08.11.2021, klo 18:00 - 20:05

Paikka Rykmentinpuiston ruokala, Rykmentintie 48

Käsitellyt asiat

- § 145 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 146 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 147 **Hyvinvointikertomus 2017-2021**
- § 148 **Neljännesvuosikatsaus 2, tammi-syyskuu 2021**
- § 149 **Veroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2022**
- § 150 **Valtuuston ja kunnanhallituksen kokoukset ja seminaarit vuonna 2022**
- § 151 **Linjamäen, Nahkelan ja Tuomalan kylien lähikoulujen säilyttäminen, aloite**
- § 152 **Koululiitu-järjestelmän uudelleen arviointi, aloite**
- § 153 **Lausunto 1.8.2021 voimaan tulevaan koulukuljetusoppaaseen, aloite**
- § 154 **Koulumatkojen vaarallisuuden arvioiminen, aloite**
- § 155 **Sisäliikuntahallin rakentaminen Jokelaan, aloite**
- § 156 **Ilmoitusasiat / muut asiat**

Lisäpykälät

- § 157 **K9-tyyppinen kulttuurin ja liikunnan käyttöön motivoiva kortti käyttöön vähävaraisille kuntalaisille, aloite**
- § 158 **Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksen pilotointi Tuusulan peruskouluissa, aloite**
- § 159 **Hankintaosaamisen kehittäminen Tuusulan kunnan organisaatiossa, aloite**
- § 160 **Nuorisovaltuuston edustajamäärän lisääminen kahteen valtuustossa, aloite**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Arto Lindberg, puheenjohtaja
Mika Mäki-Kuhna
Jari Anttalainen
Aarno Järvinen
Aila Koivunen
Anna Yltävä
Annika Lappalainen
Antti Seppälä
Anu Åberg
Ari Koponen
Ari Nyman
Eeva-Liisa Nieminen
Elisa Laitila
Emmi Sirniö
Hanna Catani
Henri Savolainen
Ilmari Sjöblom
Janne Hermunen
Janne Mellin
Jari Immonen
Johanna Sipiläinen
Jukka Ahlgren
Jussi Salonen
Kalle Ikkela
Karita Mäensivu
Kati Lepojärvi
Kim Kiuru
Kirsti Ruislehto
Laura Nyholm
Laura Åvall
Lauri Untamo
Lilli Salmi
Margita Winqvist
Mika Timonen
Mila Lehtonen
Mira Lehtinen
Mirka Kovalainen
Monica Avellan
Outi Huusko
Pasi Huuhtanen
Päivö Kuusisto
Raimo Stenvall
Risto Rämö
Ruut Sjöblom
Sanna Kervinen, saapui 18:04
Tapio Tammilehto
Tuija Reinikainen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ulla Rosenqvist
Kari Friman
Matti Alanko

Muut saapuvilla olleet

Harri Lipasti, hallintojohtaja, sihteeri
Emil Jacobsson, nuorisovaltuuston edustaja, saapui 18:31
Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö
Markku Vehmas, talousjohtaja
Tiina Simons, sivistysjohtaja
Heikki Lonka, kuntakehitysjohtaja
Satu Kuivasto, henkilöstöjohtaja
Paula Miettinen, viestintäpäällikkö
Kirsi Haarala, hallintopalvelusihteeri
Pasi Perkiö, ict-asiantuntija

Poissa

Antti Kaikkonen
Liisa Palvas

Allekirjoitukset

Arto Lindberg
Puheenjohtaja

Harri Lipasti
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

12.11.2021

13.11.2021

Jari Immonen

Aarno Järvinen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Julkaistu yleisessä tietoverkossa 15.11.2021.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 145

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuuston kokouksen koollekutsumista koskeva kuulutus on julkaistu Tuusulan kunnan www-sivuilla osoitteessa www.tuusula.fi.

Puheenjohtaja toteaa tämän kokouksen koollekutsumisen laillisuuden sekä saapuvilla olevien valtuutettujen lukumäärän perusteella päätösvaltaisuuden.

Ehdotus

Todetaan läsnä olevat ja mahdolliset poissaolevat valtuutetut ja heidän sijaisensa.

Seuraavat valtuutetut ovat ilmoittaneet esteestä:

- Antti Kaikkonen
- Liisa Palvas

Todettiin, että

- Antti Kaikkosen tilalla on Keskustan 1. varavaltuutettu Matti Alanko
- Liisa Palvaksen tilalla on Tuusulan Puolesta ry:n 1. varavaltuutettu Kari Friman.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 146

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet
Jari Immonen ja Aarno Järvinen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Vammaisneuvosto, § 4,09.01.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 4,14.01.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 6,22.01.2019
Lapsi- ja perheasiainneuvosto, § 5,05.02.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 13,12.02.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 12,25.02.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 21,12.03.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 23,25.03.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 29,29.04.2019
Lapsi- ja perheasiainneuvosto, § 18,09.05.2019
Vammaisneuvosto, § 35,15.05.2019
Tekninen lautakunta, § 59,21.05.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 36,21.05.2019
Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 45,21.05.2019
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 52,22.05.2019
Kuntakehityslautakunta, § 76,22.05.2019
Kunnanhallitus, § 219,27.05.2019
Valtuusto, § 90,10.06.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 46,26.08.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 50,27.08.2019
Lapsi- ja perheasiainneuvosto, § 26,28.08.2019
Vammaisneuvosto, § 43,16.09.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 56,24.09.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 52,30.09.2019
Lapsi- ja perheasiainneuvosto, § 31,08.10.2019
Tekninen lautakunta, § 116,15.10.2019
Vammaisneuvosto, § 48,16.10.2019
Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 99,22.10.2019
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 86,22.10.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 62,22.10.2019
Ikäihmisten neuvosto, § 58,28.10.2019
Kuntakehityslautakunta, § 129,30.10.2019
Kuntakehityslautakunta, § 141,13.11.2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 68,19.11.2019
Kunnanhallitus, § 479,25.11.2019
Valtuusto, § 173,09.12.2019
Kunnanhallitus, § 380,11.10.2021
Valtuusto, § 147, 08.11.2021

§ 147

Hyvinvointikertomus 2017–2021

TUUDno-2019-39

Vammaisneuvosto, 09.01.2019, § 4

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Tuusulan viimeisin laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa 8.5.2017. Käynnissä olevalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja työ käynnistetään tammikuussa 2019 laatimalla hyvinvointikertomus vuosista 2017- 2018.

Kehittämispäällikkö Heidi Hagman esittelee asiaa kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Vammaisneuvosto päättää

- käydä läpi ja keskustella hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laadinnan tavasta ja aikataulusta sekä vammaisneuvoston osallistumisesta työhön.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti keskustelun jälkeen

- osallistua hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laadintaan kevään 2019 aikana lautakunnan kokouksissa ja mahdollisissa muissa tilaisuuksissa.

Ikäihmisten neuvosto, 14.01.2019, § 4

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan viimeisin laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa 8.5.2017. Käynnissä olevalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja työ käynnistetään tammikuussa 2019 laatimalla hyvinvointikertomus vuosista 2017-2018.

Kehittämispäällikkö Heidi Hagman esittelee asiaa kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Ikäihmisten neuvosto päättää

- käydä läpi ja keskustella hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan tavasta ja aikataulusta sekä ikäihmisten neuvoston osallistumisesta työhön.

Päätös

Ikäihmisten neuvosto keskusteli

- hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan tavasta ja aikataulusta sekä ikäihmisten neuvoston osallistumisesta työhön.
-

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 22.01.2019, § 6

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Liitteet

1 THLn suositus minimitietosisällöksi kunnan hyvinvointikertomuksessa, hyte 22.1.2019

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa. Työn alkuvaiheessa on tarpeen kartoittaa kunnan hyvinvointipolitiikan sen hetkinen tilanne: tavoitteet, painoalueet ja toimenpiteet. Lisäksi koostetaan voimassa olevat hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat, jotka ohjaavat kunnan toimintaa. Näin tunnistetaan myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Hyvinvointikertomuksen tarkoitus on myös tuottaa seurantatietoa ohjelmien ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista eli hyvinvointipolitiikan onnistumisesta. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomuksen valmistelu on eri toimijoiden yhteinen hyvinvointiasioiden oppimisprosessi.

Hyvinvointikertomus auttaa monin tavoin päättäjää

- tarjoamalla perusteluja päätöksille
- auttamalla priorisoimaan toimintaa
- tukemalla toiminnan arviointia
- varmistamalla toiminnan resurssit

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Tulevassa, vielä hyväksymättömässä, laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (1.9.2016 8§) maakunnan on valmisteltava omalta osaltaan valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus väestön hyvinvoinnista, terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä. Kertomus laaditaan yhteistyössä alueen kuntien kanssa

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. Käynnissä olevalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja työ käynnistetään tammikuussa 2019 laatimalla hyvinvointikertomus vuosista 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman on määrä valmistua kevään 2019 aikana siten, että se viedään valtuuston päätettäväksi toukokuussa.

THL on valmistellut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimietosisällöstä. Listaus liitteenä.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus johtopäätöksineen

- kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- väestön terveydestä ja hyvinvoinnista
- väestöryhmittäisistä hyvinvointi- ja terveyseroista
- terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
- palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin
- ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä
- tavoitteista ja toimenpiteistä.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- käynnistää hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan ja käydä lähetekeskustelun sen laadinnan pohjaksi
- että, tarkennettu suunnitelma laadinnan tavasta, aikataulusta sekä eri tahojen osallistumisesta työhön käsitellään lautakunnan seuraavassa kokouksessa.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- käynnistää hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan ja kävi lähetekeskustelun sen laadinnan pohjaksi
- että, tarkennettu suunnitelma laadinnan tavasta, aikataulusta sekä eri tahojen osallistumisesta työhön käsitellään lautakunnan seuraavassa kokouksessa.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto, 05.02.2019, § 5

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämisspäällikkö

Liitteet

1 THLn suositus minimitietosisällöksi kunnan hyvinvointikertomuksessa, lape 5.2.2019

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa. Työn alkuvaiheessa on tarpeen kartoittaa kunnan hyvinvointipolitiikan sen hetkinen tilanne: tavoitteet, painoalueet ja toimenpiteet. Lisäksi koostetaan voimassa olevat hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat, jotka ohjaavat kunnan toimintaa. Näin tunnistetaan myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Hyvinvointikertomuksen tarkoitus on myös tuottaa seurantatietoa ohjelmien ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista eli hyvinvointipolitiikan onnistumisesta. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomuksen valmistelu on eri toimijoiden yhteinen hyvinvointiasioiden oppimisprosessi.

Hyvinvointikertomus auttaa monin tavoin päättäjää

- tarjoamalla perusteluja päätöksille
- auttamalla priorisoimaan toimintaa
- tukemalla toiminnan arviointia
- varmistamalla toiminnan resurssit

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Tulevassa, vielä hyväksymättömässä, laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (1.9.2016 8§) maakunnan on valmisteltava omalta osaltaan valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus väestön hyvinvoinnista, terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä. Kertomus laaditaan yhteistyössä alueen kuntien kanssa

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017. Hyvinvointikertomus toimi sateenvarjona muille asukkaiden hyvinvointia- ja terveyttä edistäville suunnitelmille, jotka laadittiin erillisissä prosesseissa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. Käynnissä olevalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Tuusulan kuntastrategian kolmesta päämäärästä yksi on

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

"Hyvinvoiva Tuusula" ja 22 kaiken kaikkiaan 32 valtuustokauden tavoitteesta ovat tuusulalaisten hyvinvointia edistäviä.

Hyvinvointisuunnitelman on tarkoitus koota yhteen aiemmin erillisinä laaditut suunnitelmat. Enää ei siis ole tarkoitus laatia erillistä lapsia ja perheitä koskevaa suunnitelmaa, vaan sisällyttää se yhtenä osiona koko kuntaa koskevaan hyvinvointisuunnitelmaan.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja työ käynnistetään tammikuussa 2019 laatimalla hyvinvointikertomus vuosista 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman on määrä valmistua kevään 2019 aikana siten, että se viedään valtuuston päätettäväksi toukokuussa.

THL on valmistellut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimietosisällöstä. Listaus liitteenä.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus johtopäätöksineen

- kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta
- väestön terveydestä ja hyvinvoinnista
- väestöryhmittäisistä hyvinvointi- ja terveyseroista
- terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
- palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin
- ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä
- tavoitteista ja toimenpiteistä.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päättää

- osallistua hyvinvointisuunnitelman laadintaan kevään 2019 aikana.

Päätös

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päätti

- osallistua hyvinvointisuunnitelman laadintaan kevään 2019 aikana.
-

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 12.02.2019, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Tuusulassa laaditaan kevään 2019 aikana hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 sekä hyvinvointisuunnitelma vuosille 2019-2021.

Kertomuksessa ja -suunnitelmassa on tarkoitus tarkastella tuusulalaista hyvinvointia seuraavista näkökulmista:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Tuusulalaisten yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Tuusulalainen elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
- Ympäristö, (julkinen)liikenne ja turvallisuus
- Ravitsemus
- Kulttuuri ja sivistys
- Liikunta ja fyysinen aktiivisuus

Kertomuksessa ja -suunnitelmassa on tarkoitus tehdä myös kohderyhmittäistä tarkastelua:

- Lapset ja nuoret
- Aikuiset/Työikäiset
- Ikäihmiset
- Vammaiset
- Maahanmuuttajat ja kotoutujat

Tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä kuvaavien indikaattoreiden perustan muodostavat Terveystietokeskuksen ja hyvinvoinnin laitoksen kokoama indikaattoripatteristo. Näiden hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman minimitietosisällön muodostavien indikaattoreiden rinnalle nostetaan indikaattoreita, jotka kuvaavat tuusulalaisten hyvinvoinnin ja terveyden erityispiirteitä.

Kunnan johtoryhmä on nimennyt hyvinvointiryhmän koordinoimaan ja laatimaan hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa:

- Kuntatoimialan kehittämispäällikkö (puheenjohtaja)
- Osallisuuskoordinaattori (sihteeri)
- Toimialueiden kehittämispäälliköt (linkki toimialueiden johtoryhmiin)
- Järjestöjen edustaja (Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto)
- Lautakunnan puheenjohtaja
- Keusoten edustaja

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadintaan osallistuu työryhmiä ja viranhaltijoita eri organisaatiotasolla. Hyvinvointiryhmän "alatyöryhmiä" ei vielä ole nimetty. Ne tullaan nimeämään Hyvinvointiryhmän ensimmäisen kokouksen jälkeen kunnan johtoryhmässä.

Tavoitteena on, että hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valmistuu huhtikuun alussa, jotta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi toukokuussa tilinpäätöksen aikataulussa. Toukokuussa käynnistyy alueellisen hyvinvointikeromuksen ja -suunnitelman laadinta Keusoten ja kuntien yhteistyönä. Hyvinvointiryhmän ja sen alatyöryhmien nimeämisen viivästymisen takia laadinnan tavoiteaikataulu näyttäytyy haastavana. Aikataulua tullaan tarkastelemaan hyvinvointiryhmän ensimmäisessä kokouksessa 18.2.

Laadinnan aikataulu (alustava):

22.1. HYTE-lautakunta: Lähtölaukaus: aikataulu ja valtuustokauden tavoitteet, lähetekeskustelu prioriteeteille

29.1. -> 5.2. Kunnan johtoryhmä: hyvinvointiryhmän nimeäminen

12.2. HYTE-lautakunta: Tarkempi suunnitelma työn etenemisestä, kertomuksen ja suunnitelman rakenne ja indikaattorit

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- 13.2. Vammaisneuvoston kokous
- 18.2. Hyvinvointiryhmän kokous
- 25.2. Ikäihmisten neuvoston kokous
- 26.2. Hyvinvointiryhmän alatyöryhmien nimeäminen kunnan johtoryhmässä
- 12.3. Hyvinvointiryhmän kokous
- 12.3. HYTE-lautakunta: Indikaattoritarkastelu jatkuu, tavoitteiden luonnostelua
- 13.3. Vammaisneuvoston kokous
- 25.3. Ikäihmisten neuvoston kokous
- 26.3. Hyvinvointiryhmän kokous
- 27.3. Lapsi- ja perheasiainneuvoston kokous
- 29.3. Hyvinvointiseminaari – yhteistä työskentelyä muiden lautakuntien kanssa
- 1.4. Hyvinvointiryhmän kokous
- 3.4. HYTE-lautakunta: Kertomus ja suunnitelma valmistuvat -> lautakunnat -> KH -> Valtuusto (toukokuu)

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan tilannekatsauksen.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- keskustelun jälkeen merkitä tiedokseen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan tilannekatsauksen.

Ikäihmisten neuvosto, 25.02.2019, § 12

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämisspäällikkö

Tuusulassa laaditaan kevään 2019 aikana hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 sekä hyvinvointisuunnitelma vuosille 2019-2021.

Kertomuksessa ja -suunnitelmassa on tarkoitus tarkastella tuusulalaista hyvinvointia seuraavista näkökulmista:

- Tuusulalaisten yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Tuusulalainen elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky
- Ympäristö, (julkinen)liikenne ja turvallisuus
- Ravitseemus
- Kulttuuri ja sivistys
- Liikunta ja fyysinen aktiivisuus

Kertomuksessa ja -suunnitelmassa on tarkoitus tehdä myös kohderyhmittäistä tarkastelua:

- Lapset ja nuoret
- Aikuiset/Työikäiset
- Ikäihmiset
- Vammaiset
- Maahanmuuttajat ja kotoutujat

Tuusulalaisten hyvinvointia ja terveyttä kuvaavien indikaattoreiden perustan muodostavat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kokoama indikaattoripatteristo. Näiden hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman minimitietosisällön muodostavien indikaattoreiden rinnalle nostetaan indikaattoreita, jotka kuvaavat tuusulalaisten hyvinvoinnin ja terveyden erityispiirteitä.

Kunnan johtoryhmä on nimennyt hyvinvointiryhmän koordinoimaan ja laatimaan hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa:

- Kuntatoimialan kehittämispäällikkö (puheenjohtaja)
- Osallisuuskoordinaattori (sihteeri)
- Toimialueiden kehittämispäälliköt (linkki toimialueiden johtoryhmiin)
- Järjestöjen edustaja (Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto)
- HYTE-lautakunnan puheenjohtaja
- Keusoten edustaja

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadintaan osallistuu työryhmiä ja viranhaltijoita eri organisaatiotasoilla. Hyvinvointiryhmän "alatyöryhmiä" ei vielä ole nimetty. Ne tullaan nimeämään Hyvinvointiryhmän ensimmäisen kokouksen jälkeen kunnan johtoryhmässä.

Tavoitteena on, että hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valmistuu huhtikuun alussa, jotta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi toukokuussa tilinpäätöksen aikataulussa. Toukokuussa käynnistyy alueellisen hyvinvointikeromuksen ja -suunnitelman laadinta Keusoten ja kuntien yhteistyönä. Hyvinvointiryhmän ja sen alatyöryhmien nimeämisen viivästymisen takia laadinnan tavoiteaikataulu näyttäytyy haastavana. Aikataulua täsmennettiin hyvinvointiryhmän ensimmäisessä kokouksessa 18.2.

Laadinnan aikataulu (alustava):

22.1. HYTE-lautakunta: Lähtölaukaus: aikataulu ja valtuustokauden tavoitteet, lähetekeskustelu prioriteeteille

29.1. -> 5.2. Kunnan johtoryhmä: hyvinvointiryhmän nimeäminen

12.2. HYTE-lautakunta: Tarkempi suunnitelma työn etenemisestä, kertomuksen ja suunnitelman rakenne ja indikaattorit

13.2. Vammaisneuvoston kokous

18.2. Hyvinvointiryhmän kokous

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

25.2. Ikäihmisten neuvoston kokous

26.2. Hyvinvointiryhmän alatyöryhmien nimeäminen kunnan johtoryhmässä

12.3. Hyvinvointiryhmän kokous

12.3. HYTE-lautakunta: Indikaattoritarkastelu jatkuu, tavoitteiden luonnostelua

13.3. Vammaisneuvoston kokous

25.3. Ikäihmisten neuvoston kokous

26.3. Hyvinvointiryhmän kokous

27.3. Lapsi- ja perheasiainneuvoston kokous

29.3. Hyvinvointiseminaari – yhteistä työskentelyä muiden lautakuntien kanssa

1.4. Hyvinvointiryhmän kokous

3.4. HYTE-lautakunta: Kertomus ja suunnitelma valmistuvat -> lautakunnat -> KH -> Valtuusto (toukokuu)

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Ikäihmisten neuvosto päättää

- merkitä tiedokseen valmistelun etenemisen
- merkitä tiedokseen THLn julkaiseman hyvinvointikertomuksen minimitietosisällön.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 12.03.2019, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Hyvinvointikertomuksen laadinta on edennyt HYTE-ryhmässä, joka on kokoontunut 18.2. ja 12.3. Hyvinvointikertomuksen indikaattoritiedon keruu ja analyysi on vastuutettu toimialueille. Kertomuksen laadinnan aikataulu nähdään haasteellisena. Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan vuoden 2020 tavoitteiden ja talousarvion valmisteluajataulussa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- keskustella tuusulalaisten hyvinvoinnin tilasta kokouksessa esiteltävien indikaattoreiden valossa
- keskustella laadinnan aikataulusta ja mahdollisista aikataulumuutoksista
- merkitä tiedokseen tilannekatsauksen valmistelun etenemiseen.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- keskusteli tuusulalaisten hyvinvoinnin tilasta kokouksessa esitettyjen indikaattoreiden valossa
  - merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen valmistelun etenemiseen
  - päätti pyytää lautakunnilta lausunnot hyvinvointikertomuksesta huhtikuun loppuun mennessä
  - päätti käsitellä hyvinvointikertomuksen ja siitä annetut lausunnot toukokuun kokouksessa
  - lähettää hyvinvointikertomuksen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.
-

Ikäihmisten neuvosto, 25.03.2019, § 23

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Ehdotus

Ikäihmisten neuvosto päättää

- keskustella tuusulalaisten hyvinvoinnin tilasta kokouksessa esiteltävien indikaattoreiden valossa
- merkitä tiedoksi asian käsittelyn aikataulun.

Päätös

Merkittiin tiedoksi

- asian käsittelyn aikataulu
  - Hyvinvointiseminaari 29.3 klo 12-16, jossa käsitellään hyvinvointikertomusta sekä hyvinvointisuunnitelmaa.
-

Ikäihmisten neuvosto, 29.04.2019, § 29

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Hyvinvointikertomuksen laadinta on edennyt HYTE-ryhmässä, joka on kokoontunut 18.2, 12.3 ja 9.4. Hyvinvointikertomuksen indikaattoritiedon keruu ja analysointi on vastuutettu toimialueille. Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan vuoden 2020 tavoitteiden ja talousarvion valmisteluajataulussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Ikäihmisten neuvosto päättää

- keskustella tuusulalaisten hyvinvoinnin tilasta kokouksessa esiteltävien indikaattoreiden valossa.

Päätös

Ikäihmisten neuvosto

- keskusteli hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta ja antoi kommentit hyvinvointikertomukseen.
-

Lapsi- ja perheasiainneuvosto, 09.05.2019, § 18

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Hyvinvointikertomuksen laadinta on edennyt HYTE-ryhmässä, joka on kokoontunut 18.2, 12.3 ja 9.4. Hyvinvointikertomuksen indikaattoritiedon keruu ja analysointi on vastuutettu toimialueille. Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan vuoden 2020 tavoitteiden ja talousarvion valmisteluajataulussa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päättää

- keskustella tuusulalaisten hyvinvoinnin tilasta kokouksessa esiteltävien indikaattoreiden valossa
- merkita tiedoksi asian käsittelyn aikataulun.

Päätös

Lapsi- ja perheasiainneuvosto

- keskusteli tuusulalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista
  - antaa huomionsa hyvinvointikertomukseen.
-

Vammaisneuvosto, 15.05.2019, § 35

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointikertomuksen laadinta on edennyt HYTE-ryhmässä, joka on kokoontunut 18.2, 12.3, 9.4 ja 8.5. Hyvinvointikertomuksen indikaattoritiedon keruu ja analysointi on vastuutettu toimialueille. Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan vuoden 2020 tavoitteiden ja talousarvion valmisteluajataulussa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspällikkö

Vammaisneuvosto päättää

- keskustella tuusulalaisten vammaisten hyvinvoinnin tilasta kokouksessa esiteltävien teemojen pohjalta
- merkitä tiedoksi asian käsittelyn aikataulun.

Päätös

Vammaisneuvosto

- keskusteli vammaisten hyvinvoinnista Tuusulassa ja antoi kommenttinsa hyvinvointikertomukseen
  - merkitsi tiedoksi asian käsittelyn aikataulun.
-

Tekninen lautakunta, 21.05.2019, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Oheismateriaali

1 2017-2018 hyvinvointikertomus lautakunnat, TL 21.5.2019

Tuusulan kunnassa on kevään 2019 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa ja kunnanhallituksessa toukokuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn 10.6. Hyvinvointikertomuksen valmistuttua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen kuluvalta valtuustokauden vuosille 2020-2021. Hyvinvointisuunnitelma tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2019.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksitekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326 /2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain /maakunnittain.

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Kuluvalla valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Vuonna 2017 uudistettiin poliittinen johtamisjärjestelmä ja laadittiin pormestariohjelma. Vuosina 2017-2018 uudistettiin kuntastrategia ja sen jälkeen tehtiin organisaatiouudistus, jossa tarkasteltiin mm. kunnan hyvinvoinnin edistämistyön rakenteita. Yksi Tuusulan kuntastrategian päämääristä on Hyvinvoiva Tuusula ja tuusulalaisten hyvinvointia edistäviä valtuustokauden tavoitteita on kuntastrategiaan kirjattu 23 (23/32).

Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 käynnistämällä hyvinvointikertomuksen laadinta vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen laadinta on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten kanssa.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyy kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille, kuten maahanmuuttajien kotouttamisohjelma ja turvallisuussuunnitelma. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tämän myötä määrä luopua.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Keusotekuntien alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyy alkukesästä ja sen on määrä valmistua syksyllä 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja keusotekuntien yhteistyönä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimietosisällöstä. Tuusulan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma perustuvat tähän suositukseen.

Hyvinvointikertomuksen keskeiset havainnot esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Petri Juhola yhdyskuntatekniikan päällikkö, Ritva Lappalainen projektijohtaja

Tekninen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2017-2018
- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 21.05.2019, § 36

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Liitteet

1 hyvinvointikertomus 2017-2018, hytelk 21.5.2019

Tuusulan kunnassa on kevään 2019 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa ja kunnanhallituksessa toukokuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn 10.6. Hyvinvointikertomuksen valmistuttua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen kuluva valtuustokauden vuosille 2020-2021. Hyvinvointisuunnitelma tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2019.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksitekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä.

Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain /maakunnittain.

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Kuluvalle valtuustokaudelle ei ole vielä laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Vuonna 2017 uudistettiin poliittinen johtamisjärjestelmä ja laadittiin pormestariohjelma. Vuosina 2017-2018 uudistettiin kuntastrategia ja sen jälkeen tehtiin organisaatiouudistus, jossa tarkasteltiin mm. kunnan hyvinvoinnin edistämistyön rakenteita. Yksi Tuusulan kuntastrategian päämääristä on Hyvinvoiva Tuusula ja tuusulalaisten hyvinvointia edistäviä valtuustokauden tavoitteita on kuntastrategiaan kirjattu 23 (23/32).

Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 käynnistämällä hyvinvointikertomuksen laadinta vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen laadinta on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten kanssa. Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyy kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille, kuten maahanmuuttajien kotouttamisohjelma ja turvallisuussuunnitelma. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tämän myötä määrä luopua.

Keusotekuntien alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyy alkukesästä ja sen on määrä valmistua syksyllä 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja keusotekuntien yhteistyönä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimietietosisällöstä. Tuusulan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma perustuvat tähän suositukseen.

Hyvinvointikertomuksen keskeiset havainnot esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- keskustella hyvinvointikertomuksen keskeisistä havainnoista.
- hyväksyä kertomuksen osaltaan ja esittää KUNNANHALLITUKSELLE ja edelleen VALTUUSTOLLE Tuusulan hyvinvointikertomuksen 2017-2018 hyväksymistä.
- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- hyväksyä kertomuksen osaltaan hyvinvointiryhmän yhteenvedolla täydennettynä ja ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle Tuusulan hyvinvointikertomuksen 2017-2018 hyväksymistä
  - merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.
-

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 21.05.2019, § 45

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

Liitteet

1 2017-2018 hyvinvointikertomus_lautakunnat, ksltk 21.5.2019

Tuusulan kunnassa on kevään 2019 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa ja kunnanhallituksessa toukokuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn 10.6. Hyvinvointikertomuksen valmistuttua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen kuluvalle valtuustokauden vuosille 2020-2021. Hyvinvointisuunnitelma tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2019.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksitekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326 /2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain /maakunnittain.

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Kuluvalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Vuonna 2017 uudistettiin poliittinen johtamisjärjestelmä ja laadittiin pormestariohjelma. Vuosina 2017-2018 uudistettiin kuntastrategia ja sen jälkeen tehtiin organisaatiouudistus, jossa tarkasteltiin mm. kunnan hyvinvoinnin edistämistyön rakenteita. Yksi Tuusulan kuntastrategian päämääristä on Hyvinvoiva Tuusula ja tuusulalaisten hyvinvointia edistäviä valtuustokauden tavoitteita on kuntastrategiaan kirjattu 23 (23/32).

Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 käynnistämällä hyvinvointikertomuksen laadinta vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen laadinta on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten kanssa.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyy kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille, kuten maahanmuuttajien kotouttamisohjelma ja turvallisuussuunnitelma. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tämän myötä määrä luopua.

Keusotekuntien alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyy alkukesästä ja sen on määrä valmistua syksyllä 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja keusotekuntien yhteistyönä.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöstä. Tuusulan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma perustuvat tähän suositukseen.

Hyvinvointikertomuksen keskeiset havainnot esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2017-2018
- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 22.05.2019, § 52

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Liitteet

1 2017-2018 hyvinvointikertomus_lautakunnat.kvltk 22.5.2019

Tuusulan kunnassa on kevään 2019 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa ja kunnanhallituksessa toukokuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn 10.6. Hyvinvointikertomuksen valmistuttua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen kuluvaan valtuustokauden vuosille 2020-2021. Hyvinvointisuunnitelma tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2019.

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksitekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326 /2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain /maakunnittain.

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Kuluvalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Vuonna 2017 uudistettiin poliittinen johtamisjärjestelmä ja laadittiin pormestariohjelma. Vuosina 2017-2018 uudistettiin kuntastrategia ja sen jälkeen tehtiin organisaatiouudistus, jossa tarkasteltiin mm. kunnan hyvinvoinnin edistämistyön rakenteita. Yksi Tuusulan kuntastrategian päämääristä on Hyvinvoiva Tuusula ja tuusulalaisten hyvinvointia edistäviä valtuustokauden tavoitteita on kuntastrategiaan kirjattu 23 (23/32).

Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 käynnistämällä hyvinvointikertomuksen laadinta vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen laadinta on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten kanssa. Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyy kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille, kuten maahanmuuttajien kotouttamisohjelma ja turvallisuussuunnitelma. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tämän myötä määrä luopua.

Keusotekuntien alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyy alkukesästä ja sen on määrä valmistua syksyllä 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja keusotekuntien yhteistyönä.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöstä. Tuusulan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma perustuvat tähän suositukseen.

Hyvinvointikertomuksen keskeiset havainnot esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2017-2018
- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Asiaa esitteli kokouksessa osallisuuskoordinaattori Tanja Kivikoski.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kuntakehityslautakunta, 22.05.2019, § 76

Valmistelijat / lisätiedot:

Jussi Rantala

jussi.rantala@tuusula.fi

talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Liitteet

1 2017-2018 hyvinvointikertomuslautakunnat, KKL 22.5.2019

Tuusulan kunnassa on kevään 2019 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomus käsitellään lautakunnissa ja kunnanhallituksessa toukokuussa ja viedään valtuuston käsittelyyn 10.6. Hyvinvointikertomuksen valmistuttua käynnistyy hyvinvointisuunnitelman laatiminen kuluvan valtuustokauden vuosille 2020-2021. Hyvinvointisuunnitelma tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2019.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma?

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja näkyväksitekemistä kunnassa.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on johtamisen työväline. Se toimii strategiatyön sekä vuotuisen kuntasuunnittelun ja seurannan välineenä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Laki hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön taustalla

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain /maakunnittain.

Tuusulan edellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tuusulan viimeisin hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2013. Edellinen laaja hyvinvointikertomus laadittiin valtuustokaudesta 2013-2017 ja se hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa 2017.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021

Kunnassa valmistellaan hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Kuluvalle valtuustokaudelle ei vielä ole laadittu hyvinvointisuunnitelmaa. Vuonna 2017 uudistettiin poliittinen johtamisjärjestelmä ja laadittiin pormestariohjelma. Vuosina 2017-2018 uudistettiin kuntastrategia ja sen jälkeen tehtiin organisaatiouudistus, jossa tarkasteltiin mm. kunnan hyvinvoinnin edistämistyön rakenteita. Yksi Tuusulan kuntastrategian päämääristä on Hyvinvoiva Tuusula ja tuusulalaisten hyvinvointia edistäviä valtuustokauden tavoitteita on kuntastrategiaan kirjattu 23 (23/32).

Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 käynnistämällä hyvinvointikertomuksen laadinta vuosilta 2017-2018. Hyvinvointikertomuksen laadinta on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten kanssa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyy kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelman laadinta on tarkoitus tehdä osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille, kuten maahanmuuttajien kotouttamisohjelma ja turvallisuussuunnitelma. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tämän myötä määrä luopua.

Keusotekuntien alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyy alkukesästä ja sen on määrä valmistua syksyllä 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja keusotekuntien yhteistyönä.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) on laatinut suosituksen sekä kunnan että maakunnan hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöstä. Tuusulan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma perustuvat tähän suositukseen.

Hyvinvointikertomuksen keskeiset havainnot esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohtaja

Kuntakehityslautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2017-2018.
- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti

- merkitä tiedokseen Tuusulan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2017-2018.
  - merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.
-

Kunnanhallitus, 27.05.2019, § 219

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Liitteet

1 Hyvinvointikertomus 2017-2018, khall 27.5.2019

Tekninen lautakunta ja kasvatus- ja sivistyslautakunta ovat käsitelleet asiaa 21.5.2019 ja kulttuurilautakunta ja kuntakehityslautakunta ovat käsitelleet asiaa 22.5.2019. Lautakunnat ovat merkinneet asian tiedoksi.

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, hallintojohtaja

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- hyväksyä Tuusulan hyvinvointikertomuksen 2017-2018
- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 10.06.2019, § 90

Liitteet

1 Hyvinvointikertomus 2017-2018, valt 10.6.2019

Ehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä Tuusulan hyvinvointikertomuksen 2017-2018
- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman laadinnan aikataulun.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten neuvosto, 26.08.2019, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 hyvinvointikertomuksen laadinnalla vuosilta 2017-2018. Valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Keväällä 2019 laadittiin hyvinvointikertomus ja syksyllä 2019 hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvointikertomus koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (LAPE-neuvosto, VANE, IKNE) kanssa. Hyvinvointikertomus hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa laaditaan osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019 talousarvion aikataulussa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Ikäihmisten neuvosto päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.
- työskennellä kokouksessa hyvinvointisuunnitelman laadinnan parissa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 27.08.2019, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Liitteet

1 2019-08-23 HYTE-suunnitelma ja lautakunta, HYTE-ltk 27.8.2019

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 hyvinvointikertomuksen laadinnalla vuosilta 2017-2018. Valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Keväällä 2019 laadittiin hyvinvointikertomus ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvointikertomus koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (LAPE-neuvosto, VANE, IKNE) kanssa. Hyvinvointikertomus hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa laaditaan osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019 talousarvion aikataulussa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.
- työskennellä kokouksessa hyvinvointisuunnitelman laadinnan parissa.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- merkitsi tiedokseen valmistelutilanteen
  - ohjeisti hyvinvointisuunnitelman laadintaa.
-

Lapsi- ja perheasiainneuvosto, 28.08.2019, § 26

Valmistelijat / lisätiedot:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Hyvinvointisuunnitelma on lakisääteinen asiakirja, joka laaditaan valtuustokaudeksi. Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 hyvinvointikertomuksen laadinnalla vuosilta 2017-2018. Valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Keväällä 2019 laadittiin hyvinvointikertomus ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvointikertomus koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiainneuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa laaditaan osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019 talousarvion aikataulussa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päättää

- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.
- työskennellä kokouksessa hyvinvointisuunnitelman laadinnan parissa.

Päätös

ok

Vammaisneuvosto, 16.09.2019, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Hyvinvointisuunnitelma on lakisääteinen asiakirja, joka laaditaan valtuustokaudeksi. Tuusulan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 hyvinvointikertomuksen laadinnalla vuosilta 2017-2018. Valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Keväällä 2019 laadittiin hyvinvointikertomus ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvointikertomus koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiainneuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona kertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa laaditaan osallistavassa prosessissa ja suunnitelma tuodaan käsittelyyn syksyllä 2019 talousarvion aikataulussa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan ja painopisteitä valitaan vuosittain vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Vammaisneuvosto päättää

- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.
- työskennellä kokouksessa hyvinvointisuunnitelman laadinnan parissa.

Päätös

ok

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 24.09.2019, § 56

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Hyvinvointisuunnitelman laadinta on jatkunut elo-syyskuussa osallistuvassa prosessissa. Suunnitelma oli tarkoitus tuodaan käsittelyyn syyskuun lautakuntiin, mutta toimialueiden toiveesta aikataulua päätettiin lykätä kuukaudella. Hyvinvointisuunnitelman luonnos tuodaan lautakuntien käsittelyyn lokakuussa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, jonka jälkeen suunnitelma etenee kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi talousarvion aikataulussa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- merkitsi tiedoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen.
-

Ikäihmisten neuvosto, 30.09.2019, § 52

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

kehittämispäällikkö

Hyvinvointisuunnitelman laadinta on jatkunut elo-syyskuussa osallistuvassa prosessissa. Suunnitelma oli tarkoitus viedä lautakuntien käsittelyyn syyskuussa, mutta toimialueiden toiveesta aikataulua päätettiin lykätä kuukaudella. Hyvinvointisuunnitelman luonnos viedään neuvostojen ja lautakuntien käsittelyyn lokakuussa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, jonka jälkeen suunnitelma etenee kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi talousarvion aikataulussa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Ikäihmisten neuvosto päättää

- merkitä tiedokseen valmistelutilanteen
- työskennellä hyvinvointisuunnitelman laadinnan parissa kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto, 08.10.2019, § 31

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Hyvinvointisuunnitelman laadinta on jatkunut elo-lokakuussa osallistuvassa prosessissa. Suunnitelma oli tarkoitus viedä lautakuntien käsittelyyn syyskuussa, mutta toimialueiden toiveesta aikataulua päätettiin lykätä kuukaudella. Hyvinvointisuunnitelman luonnos viedään neuvostojen ja lautakuntien käsittelyyn lokakuussa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, jonka jälkeen suunnitelma etenee kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi talousarvion aikataulussa.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Lapsi- ja perheasiainneuvosto päättää

- merkitä tiedokseen valmistelutilanteen
- työskennellä hyvinvointisuunnitelman laadinnan parissa kokouksessa.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tekninen lautakunta, 15.10.2019, § 116

Valmistelijat / lisätiedot:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Heidi Hagman

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

1. Esipuhe
2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet
  - Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
  - Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
  - Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
  - Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
  - Kulttuuri, sivistys ja oppiminen
4. Yhteenveto ja seuranta

Ehdotus

Esittelijä: Jussi Rantala, talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Tekninen lautakunta päättää merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen.

Päätös

Merkittiin tiedoksi. Jussi Rantala keräsi kommentit HYTE-ryhmää varten.

Vammaisneuvosto, 16.10.2019, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on yksi kuntien keskeisimmistä tehtävistä ja kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointi-suunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

1. Esipuhe
2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

- Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
  - Kulttuuri, sivistys ja oppiminen
4. Yhteenveto ja seuranta

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspällikkö

Vammaisneuvosto päättää

- antaa lausunnon hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

- antaa kommentit hyvinvointisuunnitelmaan
- hyvinvointisuunnitelman luonnoksessa tavoitteet ja toimenpiteet on kuvattu yleisellä tasolla. Suunnitelmassa tulisi huomioida, että vammaiset voisivat toimia muiden kanssa yhdenvertaisena tuusulalaisina. Tätä tukee myös vammaispalvelulaki, joka edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.
- hyvinvointisuunnitelman esitystapaan tulee kiinnittää huomiota ja selvittää, täyttääkö asiakirja saavutettavuusvaatimuksia.
- eri käyttäjäryhmät tulee huomioida prosessien kaikissa vaiheissa ja yhdenvertaisuus tulee huomioida toimenpiteessä niin, että otsikko olisi jatkossa Luomme mahdollisuuksien tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- oppilaanohjauksen kehittämisessä kiinnitettäisiin huomiota erityisesti erityistä tukea tarvitseviin lapsiin ja nuoriin
- vammaisneuvoston näkökulmasta palveluiden käytettävyyden ja laadun lisäksi tulisi huolehtia, että palvelut olisivat myös saavutettavia ja esteettömiä.
- hakeutuvat kirjastopalvelut-termi tulisi avata ymmärrettävämpään muotoon.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 22.10.2019, § 99

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman, Tiina Simons
tiina.simons@tuusula.fi
sivistysjohtaja

Liitteet

- 1 Hyvinvointisuunnitelma_luonnos_lautakunnat_neuvostot 11.10.2019, KSL 22.10.2019
- 2 Sivistyksen lautakuntien huomioidut hyvinvointisuunnitelman luonnokseen 22.10.2019

Perustelut

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

1. Esipuhe
2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet
  - Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
  - Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
  - Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
  - Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
  - Kulttuuri, sivistys ja oppiminen
4. Yhteenveto ja seuranta

Sivistyksen lautakunnat työskentelevät Hyvinvointisuunnitelman luonnoksen 2020-2021 parissa kokouksessa yhdessä ja antavat ko. suunnitelman luonnoksesta lausunnon.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää antaa lausunnon hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta työskentelyn jälkeen kokouksessa.

Päätös

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti antaa liitteen mukaiset huomiot lausuntona hyvinvointisuunnitelman 2020-2021 luonnokseen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 22.10.2019, § 86

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman, Tiina Simons
tiina.simons@tuusula.fi
sivistysjohtaja

Liitteet

- 1 Hyvinvointisuunnitelma_luonnos_lautakunnat_neuvostot 11.10.2019, KVL 22.10.2019
- 2 Sivistyksen lautakuntien huomiot hyvinvointisuunnitelman luonnokseen 22.10.2019

Perustelut

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

1. Esipuhe

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin

3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

- Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
- Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
- Kulttuuri, sivistys ja oppiminen

4. Yhteenveto ja seuranta

Sivistyksen lautakunnat työskentelevät Hyvinvointisuunnitelman luonnoksen 2020-2021 parissa kokouksessa yhdessä ja antavat ko. suunnitelman luonnoksesta lausunnon.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa lausunnon hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta työskentelyn jälkeen kokouksessa.

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti antaa liitteen mukaiset huomiot lausuntona hyvinvointisuunnitelman 2020-2021 luonnokseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 22.10.2019, § 62

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Liitteet

1 Hyvinvointisuunnitelmaluonnos, hytltk 22.10.2019

Perustelut

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointi-suunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HY-TE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

1. Esipuhe
2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet
  - Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
  - Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
  - Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
  - Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
  - Kulttuuri, sivistys ja oppiminen
4. Yhteenveto ja seuranta

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- evästää hyvinvointisuunnitelman jatkovalmistelua.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- merkitsi hyvinvointisuunnitelman valmistelutilanteen tiedokseen ja antoi evästyksset suunnitelman jatkovalmisteluun.
-

Ikäihmisten neuvosto, 28.10.2019, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämisspällikkö

Liitteet

1 Hyvinvointisuunnitelmaluonnos, ikne 28.10.2019

2 Tuusulan hyvinvointisuunnitelma ikäihmisten näkökulmasta, ikne 28.10.2019

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on yksi kuntien keskeisimmistä tehtävistä ja kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointi-suunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

1. Esipuhe
2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

- Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
- Kulttuuri, sivistys ja oppiminen

4. Yhteenveto ja seuranta

Ehdotus

Ikäihmisten neuvosto päättää

- täsmentää antamaansa lausuntoa

Päätös

Ikäihmisten neuvosto päätti

- täsmentää syyskuun kokouksessa antamaansa lausuntoa hyvinvointisuunnitelmasta.

Ikäihmisten neuvoston lausunto hyvinvointisuunnitelmasta

Ikäihmisten neuvoston mielestä power point-esitys tai muu sähköinen esitystapa ei ole kaikkien saavutettavissa ja hyvinvointisuunnitelma tulee olla saatavilla myös paperisena esim. kirjastoissa ja apteekeissa. Neuvosto toivoo hyvinvointisuunnitelmasta myös pelkän tekstin sisältävän version.

Ikäpoliittiset toimenpiteet tulisi olla näkyvillä samalla tavoin kuin lapsipoliittiset toimenpiteet.

Huomioita megatrendeistä

Ekologinen kestävyyskriisi

- voisiko hävikkiruoka-sanasta käyttää jotain muuta termiä esim. ylijäänyt ruoka?
- muutosehdotus: jätteiden kierrätys jätehuollon kierrätyspisteissä ei kunnan toimipisteissä

Väestön muutokset

- voitaisiinko hyvinvointisuunnitelmassa puhua ikäihmisistä vanhusten sijaan?
- lisäysehdotus: ikäihmiset ovat voimavara yhteiskunnalle ja perheille (Istenhoidossa, omaishoidossa ja järjestötoiminnassa)
- neuvosto toivoo monimuotoisia, yhteisöllisiä ja esteettömiä asumismuotoja ikäihmisille

Demokratian haasteet

- lisäysehdotus: huolehdimme siitä, että kuntalaisille on tarjolla tietoa ja neuvontaa myös kasvokkain, puhelimitse ja kirjallisesti ei puolella Tuusulaa
- lisäysehdotus: otamme eri-ikäiset asukkaat ja yhdistystoimijat mukaan rakentamaan uutta Tuusulaa

Teknologian kehitys

- lisäysehdotus: huomioimme kodin turvallisuuden omatoimisessa selviytymisessä
- lisäysehdotus: sosiaaliset suhteet ja kasvokkainen kanssakäyminen on tärkeää, ei unohdeta niitä vaikka teknologia luo mahdollisuuksia muuhunkin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu

- lisäsehdotus: luomme digitaalisuuden rinnalle lähineuvontapisteitä eri puolille Tuusulaa
- muutosehdotus: panostamme tuusulaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn
- lisäsehdotus: panostamme monipuolisesti kasvavan ikäihmisten ryhmän hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä heille suunnattuihin palveluihin

Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus

- lisäsehdotus: kehitämme ja koordinoimme vapaaehtoistoimintaa yhdessä yhdistysten kanssa

Kulttuuri, sivistys ja oppiminen

- lisäsehdotus: tarjoamme kansalaisopistojen ja kirjastojen puitteissa myös ikäihmisille luentoja, digikoulutusta ja harrastusmahdollisuuksia
- lisäsehdotus: lisäämme ikäihmisten osallistumista esim. kulttuuriluotsitoiminnalla ja maksuttomilla kulttuuritapahtumilla

Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky

- lisäsehdotus: lisäämme lähiliikuntapaikoille myös senioreille sopivia kuntoilulaitteita
- lisäsehdotus: lisäämme mahdollisuuksien mukaan ikäihmisille tarkoitettua ohjattua liikuntaa koko Tuusulan alueella
- lisäsehdotus: kehitämme päiväkeskustoimintaa koko Tuusulan alueella
- lisäsehdotus: Ikäihmisillä, erityisesti huonokuntoisilla asukkailla on oikeus sosiaalisiin suhteisiin ja kanssakäymiseen muiden ihmisten kanssa. Erityisesti kotonaan yksin asuvat ikäihmiset kokevat usein yksinäisyyttä
- lisäsehdotus: kiinnitämme huomiota ikäihmisten terveelliseen ravitsemukseen kotona ja hoitolaitoksissa

Ympäristö, liikenne ja turvallisuus

- lisäsehdotus: lisäämme erityisesti ikäihmisten ja vammaisten käyttöön suunniteltua, tarvittaessa ovelta ovelle toimivaa palveluliikennettä sekä taksisetelien käyttöä.
- lisäsehdotus: Lisäämme kodin ja kodin lähiympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Kuntakehityslautakunta, 30.10.2019, § 129

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Liitteet

1 Hyvinvointisuunnitelma 2020-2021 luonnos 11.10.2019, KKL 30.10.2019

Perustelut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman pohjana

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

1. Esipuhe

2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin

3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

- Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
- Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
- Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
- Kulttuuri, sivistys ja oppiminen

4. Yhteenveto ja seuranta

Ehdotus

Esittelijä: Jussi Rantala, talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää

- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen.

Puheenjohtajan avattua keskustelun Jari Anttalainen esitti esityksen palauttamista valmisteluun ja lisätä seuraavan muutosehdotuksen:

- toimittaa huomiot 6.11 mennessä esittelijälle

Päätös

Puheenjohtaja Jari Anttalaisen ehdotuksesta lautakunta yksimielisesti päätti

- Palauttaa esityksen valmisteluun
- toimittaa huomiot 6.11 mennessä esittelijälle

Kuntakehityslautakunta, 13.11.2019, § 141

Valmistelijat / lisätiedot:
Jussi Rantala
jussi.rantala@tuusula.fi
talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Liitteet

1 Hyvinvointisuunnitelma 2020-2021 luonnos 11.10.2019, KKL 13.11.2019

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohdaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntakehityslautakunta päätti merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen ja esittää seuraavat huomiot:

- Suunnitelma on hyvin yleisluontoinen.
- Ekologisen kestävyyskriisin ja HSL asian kohdalla nostaisin esiin kutsujoukkoliikenteen kokeilemisen myös Tuusulassa. Nykysysteemillä emme saa toimivaa joukkoliikennettä niin, että se olisi taloudellisesti järkevää.

Puheenjohtajan avattua keskustelun Liisa Sorri esitti seuraavan muutosesityksen muotoilun osalta:

- Suunnitelma on hyvin yleisluontoinen.
- Ekologisen kestävyyskriisin ja HSL asian kohdalla nostettava esiin kutsuliikenteen kokeilemisen myös Tuusulassa. Nykyisellä HSL:n toimintatavalla emme saa toimivaa joukkoliikennettä niin, että se olisi taloudellisesti järkevää.

Lautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti yksimielisesti Liisa Sorrin muutosesityksen pohjalta merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen ja esittää seuraavat huomiot:

- Suunnitelma on hyvin yleisluontoinen.
- Ekologisen kestävyyskriisin ja HSL asian kohdalla nostettava esiin kutsuliikenteen kokeilemisen myös Tuusulassa. Nykyisellä HSL:n toimintatavalla emme saa toimivaa joukkoliikennettä niin, että se olisi taloudellisesti järkevää.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 19.11.2019, § 68

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Liitteet

1 Tuusulan turvallisuussuunnitelma hytelk 19.11.2019

2 Työllisyysohjelma 2019-2020 hytelk 19.11.2019

3 Kotouttamisohjelma,, luonnos hytelk 19.11.2019

4 Hyvinvointisuunnitelma 2020-2021, hytelk 19.11.2019

Tuusulan hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta pyydettiin lausuntoja neuvostoilta, lautakunnilta ja nuorisovaltuustolta loka-marraskuussa 2019. Hyte-lautakunta evästi jatkovalmistelua lokakuun kokouksessaan. Lausunnoista koottiin yhteenveto, joka on liitteenä kokousmateriaaleissa. 13.10. mennessä saapuneet lausunnot huomioitiin hyvinvointisuunnitelman luonnoksen viimeistelyssä.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- hyväksyä osaltaan Tuusulan hyvinvointisuunnitelman 2020-2021 ja ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se hyväksyy Tuusulan hyvinvointisuunnitelman 2020-2021.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Erja Sarenius-Salmenkivi esitti Anne Mäkisen kannattamana, että hyvinvointisuunnitelmaan liitetään ikäihmisten neuvoston asiasta antama lausunto. Lautakunta päätti yksimielisesti liittää lausunnon hyvinvointisuunnitelmaan.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- että esipuheen allekirjoittaa pormestari ja lautakunnan puheenjohtaja
- valtuuttaa kehittämispäällikön tekemään tekstiin teknisluontoisia muutoksia ja tarkentaa esipuhetta lautakunnan ohjeiden mukaisesti
- liittää ikäihmisten neuvoston tekemän lausunnon hyvinvointisuunnitelman liitteeksi
- liittää hyväksytyn hyvinvointisuunnitelman pöytäkirjan liitteeksi
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- hyväksyä hyvinvointisuunnitelman vuosille 2019-2021.
-

Kunnanhallitus, 25.11.2019, § 479

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Hagman

Liitteet

- 1 Hyvinvointisuunnitelma 2019 - 2021, luonnos, khall 25.11.2019
- 2 Työllisyysohjelma 2019-2020, khall 25.11.2019
- 3 Tuusulan turvallisuussuunnitelma, khall 25.11.2019
- 4 Kotouttamisohjelma, luonnos, khall 25.11.2019
- 5 Tuusulan hyvinvointisuunnitelma ikäihmisten näkökulmasta, khall 25.11.2019
- 6 Hyvinvointisuunnitelmasta saatujen lausuntojen yhteenveto, khall 25.11.2019

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- hyväksyä hyvinvointisuunnitelman vuosille 2019 - 2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Heidi Hagman oli asiantuntijana kokouksessa.

Valtuusto, 09.12.2019, § 173

Liitteet

- 1 Kotouttamisohjelma, luonnos, valt 9.12.2019
- 2 Työllisyysohjelma 2019-2020, valt 9.12.2019
- 3 Tuusulan turvallisuussuunnitelma, valt 9.12.2019
- 4 Tuusulan hyvinvointisuunnitelma ikäihmisten näkökulmasta, valt 9.12.2019
- 5 Hyvinvointisuunnitelmasta saatujen lausuntojen yhteenveto, valt 9.12.2019

Ehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä hyvinvointisuunnitelman vuosille 2019 - 2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 11.10.2021, § 380

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Liitteet

- 1 Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2021, khall 11.10.2021

Kuntalain 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan. Terveystieteiden laaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, raportoinnin ja arvioinnin työväline.

Hyvinvointikertomus kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan hyvinvointisuunnitelmassa paikallisiin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat tulee laatia sekä kunnittain, että alueittain/maakunnittain.

Tuusulan hyvinvointikertomus 2017–2021

Tuusulan kunnassa on kevään 2021 aikana laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017–2021. Hyvinvointikertomus on käsitelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa sekä muissa lautakunnissa kevään aikana. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta antoi lausuntonsa syksyllä 2021. Lautakuntien antamat lausunnot on huomioitu liitteenä olevassa hyvinvointikertomuksessa. Lisäksi lausuntokierroksen jälkeen kertomukseen lisättiin kesän aikana FinSote-tutkimuksen tuloksista sekä PYLL-tuloksista saadut ajantasaiset tiedot tuusulalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvointikertomuksessa ei ole huomioitu syksyllä 2021 julkaistuja Kouluterveyskyselyn tuloksia.

Yhteenveto tuusulalaisten hyvinvoinnin haasteista

- Työttömien määrä kasvanut koronapandemian myötä
- Yksinäisyys lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä, mutta etenkin 65 vuotta täyttäneiden keskuudessa
- Aktiivisten toimijoiden määrä vähentynyt
- Noin neljännes tuusulalaisista 20–64-vuotiasta uskoo ettei jaksaa työskennellä eläkeikään saakka
- Aikuisväestön elintavat
- Yli puolet ei liiku terveysliikuntasuosituksen mukaisesti
- Lähes neljänneksen painoindeksi on yli 30
- Lasten ja nuorten vähintään tunnin päivässä liikkuvien määrä on laskenut 2017–2019
- Ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien huolta herättävä päihteiden, nikotiini- tai tupakkatuotteiden käyttö sekä rahapelaaminen
- Kohtalaisen ahdistuneisuuden kokeminen nuorten keskuudessa (saman verran kuin Keski-Uusimaalla keskimäärin)
- Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut vuodesta 2019
- Sekä ala- että yläkouluissa yhteisöön kuulumisen kokemuksen lasku
- Koulutehtävät eivät innosta ja yläkoululaisista iso osa kokee oppimisenteidoissa vaikeuksia.

Yhteenveto tuusulalaisten hyvinvoinnin ilahduttavista asioista

- Tuusulalaiset kokevat olevansa verrattain onnellisia ja elämänsä tyytyväisiä
- Aikuisen alkoholia liikaa käyttävien määrä on vähentynyt etenkin 65 vuotta täyttäneiden keskuudessa
- Ehkäistävässä oleva kuolleisuus on laskussa, mutta miesten keskuudessa huumeet ja naisten keskuudessa syövä aiheuttavat ennen aikaisia kuolemia.
- Asuinalueeseen ollaan varsin tyytyväisiä
- Liikuntaa edistetään Tuusulassa aktiivisesti
- Kirjastojen ja museoiden kävijämäärät ovat olleet kasvussa. Koronavuosi toi Tuusulan museolle ja kirjastoille uusia tapoja toimia
- Kunnan varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten lukumäärä on kasvanut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Valtaosa lapsista ja nuorista voi hyvin
- Vanhempien ja nuorten välinen keskusteluyhteys on hyvää
- Kouluterveyskyselyssä (2019) viihtyvyyteen, osallisuuteen ja opettajien toimintaan liittyvät asiat ovat parantuneet yläkouluissamme.
- Koulukiusaaminen on alakouluissa laskussa.
- Oppimisen arvioinnissa myönteistä kehitystä
- Kouluruokailuun ollaan tyytyväisiä.

Tuusulan Hyvinvointisuunnitelma 2021–2025

Hyvinvointisuunnitelma on yksi kuntastrategiaa toteuttavista strategisista asiakirjoista, joka syventää kuntastrategian hyvinvointitavoitteita.

Hyvinvointisuunnitelman perustana toimii Tuusulan hyvinvointikertomus sekä alueellinen hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelmassa kuvataan kunnan tavoitteet ja toimenpiteet tuusulalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2021–2025 on käynnistynyt hyvinvointikertomuksen käsittelyn rinnalla, osana kuntastrategian valmistelua ja se tuodaan luottamuselinten käsittelyyn syksyn 2021 aikana.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä kertomuksen osaltaan
- evästä hyvinvointisuunnitelman laadintaa ja
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO

- hyväksyy Tuusulan laajan hyvinvointikertomuksen 2017-2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kehittämispäällikkö Heidi Hagman ja osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen selostivat asiaa kokouksessa.

Valtuusto, 08.11.2021, § 147

Liitteet

1 Tuusulan laaja hyvinvointikertomus 2017-2021, khall 11.10.2021, valt 8.11.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä Tuusulan laajan hyvinvointikertomuksen 2017-2021.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Konsernijaosto, § 53,25.10.2021
Kunnanhallitus, § 394,25.10.2021
Kunnanhallitus, § 414,01.11.2021
Valtuusto, § 148, 08.11.2021

§ 148
Neljännesvuosikatsaus 2, tammi-syyskuu 2021

TUUDno-2021-2285

Konsernijaosto, 25.10.2021, § 53

Valmistelijat / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Liitteet

1 Syyskuun neljännesvuosikatsaus 2021, konsj 25.10.2021

Talousjohtaja selostaa kokouksessa neljännesvuosikatsausta ja sen valmistelun tilannetta.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Talousjohtaja Markku Vehmas selosti asiaa kokouksessa.

Kunnanhallitus, 25.10.2021, § 394

Valmistelijat / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Liitteet

1 Syyskuun neljännesvuosikatsaus 2021, konsj 25.10.2021, khall 25.10.2021

Neljännesvuosikatsauksen tammi-syyskuu 2021 valmistelu on kesken, koska Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän tiedot eivät vielä ole kokonaisuudessaan olleet saatavilla. Neljännesvuosikatsaus valmistuu niin, että se voidaan käsitellä ja tehdä ehdotus valtuustolle kunnanhallituksen kokouksessa 1.11.2021. Tässä vaiheessa kunnanhallituksen tulisi päättää ottaa asia valtuuston kokouksen 8.11.2021 asialistalle.

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ottaa asian valtuuston 8.11.2021 pidettävän kokouksen esityslistalle ja tehdä ehdotuksen valtuustolle kokouksessaan 1.11.2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 01.11.2021, § 414

Valmistelijat / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Liitteet

1 Syyskuun neljännesvuosikatsaus 2021, khall 1.11.2021

Toimintaympäristö

Vuoden 2021 talousarvio perustuu kuntastrategian mukaisiin linjauksiin ja panostuksiin kuntalaisten hyvinvointiin, kunnan kasvuun sekä palveluiden ja palveluverkon kehittämiseen. Strategian mukaiset tavoitteet ovat konkretisoituneet vahvasti vuoden 2021 aikana; asuntorakentaminen on vilkasta, väestön määrä on kääntynyt nopeaan kasvuun ja mittavat investoinnit palveluverkkoon sekä uusien asuin- ja yritysalueiden infraan ovat käynnissä. Valmistella olevassa kuntastrategiassa vuosille 2021–2025 painopistealueina ovat kunnan ja kuntalaisten elinvoima, hyvinvointi sekä kestävä kehitys.

Eduskunta hyväksyi lait hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta. Lait tulevat voimaan porrastetusti, osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen henkilöstö, omaisuus sekä sopimukset.

Koronaepidemia vaikutti laajasti koko kunnan toimintaan tammi–syyskuussa. Valtioneuvosto ja aluehallintoviranomaiset määräisivät ja ohjeistivat kunnan palveluille laajoja rajoituksia ja muutoksia. Toimintaa vallinneissa poikkeusolosuhteissa koordinoitiin tiiviisti Keusoten kanssa. Kunnat palvelut ja toiminnot pystyttiin pitämään käynnissä ilman merkittäviä häiriöitä.

Talouden toteutuminen

Vuoden 2021 tulosennustetta on parannettu ja ennuste tilikauden tulokseksi on -2,2 milj. euroa (alkuperäinen talousarvio -7,0 milj. euroa).

Kunnan *verotulot* toteutuivat kokonaisuutena 13,2 milj. euroa (9,5 %) edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa suurempina.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Kunnallisverojen kasvu oli 9,2 milj. euroa (7,3 %). Verotulojen kasvua tuki hyvä palkkakehitys sekä parantunut työllisyys. Kunnallisveron jako-osuus nousi lokakuusta 2020 lähtien 61,79 %:sta 62,27 %:in, mikä osaltaan lisäsi kunnallisveron tilityksiä edellisvuoteen verrattuna.
- Yhteisöverotulot kasvoivat alkuvuonna 3,3 milj. euroa (53,3 %). Syynä kasvuun oli yritysten parantunut taloustilanne sekä v.2020 lisäennakot, joita maksamalla yritykset pyrkivät välttämään jäännösveroja ja sille laskettavaa koron määrää.
- Kiinteistöverot toteutuivat n. 0,7 milj. euroa edellisvuotta suurempina. Kiinteistöverotuksen osalta siirryttiin verotuksen joustavaan valmistumiseen vuonna 2020. Tämän takia kiinteistöveroja tilitettiin aiempaa aikaisemmin, mikä näkyy suurempana kasvuna vertailussa edellisvuoteen nähden.

Koronaepidemian vaikutus kunnan alkuvuoden verotuloihin oli ennakoitua pienempi ja verotulot ovat kehittyneet kaikissa verotulolajeissa myönteisesti. Kesäkuun puolivuosisiraportoinnin yhteydessä verotuloarvioon tehtiin 1 milj. euron lisäys. Verotulojen ennakoitaan jatkavan suotuisaa kehitystä myös loppuvuoden aikana ja niiden ennustetaan toteutuvan 4 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Koko vuoden verotuloarvioon esitetään 4 milj. euron lisäystä.

Tammi–kesäkuun *toimintatuotot* kehittyivät kokonaisuutena suunnitellusti. Käyttöomaisuuden myyntivoittoa toteutui tarkastelukaudella 6,9 milj. euroa. Tontteja luovutettiin 11,9 milj. euron arvosta (myydyt ja vuokratut tontit yhteensä). Syyskuun kumulatiivinen toimintatuottojen toteutuma oli 70,9 % koko vuoden talousarvioon nähden. Koronaviruksen aiheuttamat muutokset toiminnassa heijastuivat sivistyksen toimialueella varhaiskasvatukseen, uimahallin, museoiden ja iltapäivätoiminnan maksutuottoihin. Vapaa-aikapalveluiden tuottojen kertymän ennustetaan jäävän noin 0,5 milj. euroa talousarvioita pienemmäksi. Vastaavasti kotikuntakorvausten nettovaikutus on noin 0,5 milj. euroa budjetoitua parempi. Kotikuntakorvausten nettotuotto on kuluvana vuonna +1,6 milj. euroa (v. 2020: +1,0 milj. euroa).

Tammi–syyskuun toimintamenojen toteuma oli 74,6 % ja ne toteutuivat lähes budjetin mukaisina. Toimintamenojen kasvu oli 12,9 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Kasvu tapahtui suurelta osin sosiaali- ja terveystaloudessa, sillä Keusoten palveluiden ostot toteutuivat noin 8,5 milj. euroa edellisvuotta suurempina. Keusoten kustannukset nousivat koronaepidemian vaikutuksesta etenkin vastaanottopalveluissa sekä suun terveydenhuollossa. Tällä hetkellä näyttää, että valtio tulee korvaamaan pääosan kunnille ja kuntayhtymille aiheutuneista koronakustannuksista. Tuottojen menetyksiä ei korvata. Keusoten kuntaosuuden ylitysennuste on tällä hetkellä 4,0 milj. euroa, josta koronavaikutusten osuudeksi on arvioitu noin miljoona euroa.

Henkilöstökulujen kasvu on ennakoidulla uralla (toteuma 75,4 %). Luminen ja kylmä tammi–helmikuu lisäsi talvikunnossapidon sekä lämmityksen kustannuksia normitalveen nähden noin 0,4 milj. euroa, kasvun ja ympäristön toimialueella. Syyskuun ennusteessa on huomioitu toimintakuluihin 0,45 milj. euron varaus liittyen Kirkonkylän koulun purkukustannuksiin, ja mihin haetaan määrärahaa.

Toimintakate toteutui 75,7 % muutettuun talousarvioon nähden (toteuma v. 2020 73,7 %). Edellä esitetyissä luvuissa ei ole mukana Vesihuoltoliikelaitos.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunta sopeuttaa talouttaan vuonna 2021 budjettiin sisältyvällä säästö- ja tuottavuusohjelmalla, jonka mukainen vuoden 2021 säästötavoite on yhteensä 2,8 milj. euroa. Säästöohjelman mukaiset toimenpiteet etenevät valtaosin suunnitellusti. Kuitenkin vanhan kunnan virastotalon purkamisen lykkääntyminen, kunnan rakennusten ilmanvaihdon säästötoimien peruuntuminen, kirkonkylän koulukampuksen rakentamisen aloittamisen sekä HSL:ään kohdistuvien linjatarkastelujen lykkääntyminen aiheuttavat sen, että Kasvun ja ympäristön jää säästötavoitteesta noin 0,7–0,8 milj. euroa.

Kunnan tammi–syyskuun käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 23,5 milj. euroa. Martta Wendelinin päiväkodin rakentamisesta kertyi alkuvuoden aikana kustannuksia 5,5 milj. euroa. Monion rakentaminen käynnistyi elokuussa (toteutuneet kustannukset 4,3 milj. euroa) ja Kirkonkylän sekä Riihikallion kouluhankkeiden suunnittelua jatkettiin. Kunnallistekniikan rakentaminen painottui Kellokosken keskusta-alueen vesihuollon sekä katujen rakentamiseen. Alkuvuonna rakennettiin myös Puustellinmetsän katuverkkoa. Kunnallistekniikan suunnittelussa pääpaino oli Häriskiven, Pellavamäen, Sulan ja Rykmentinpuiston työpaikka-alueiden sekä Hyrylän keskustan ja Rykmentinpuiston keskustan alueiden suunnittelussa.

Kunnan korollisten lainojen määrä oli maaliskuun lopussa 143,0 milj. euroa, mikä on 5,8 milj. euroa enemmän vuoden 2020 syyskuun lainamäärään verrattuna. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä varauduttiin tuleviin investointeihin sekä korkoriskien pienentämiseen nostamalla pitkäaikaisia lainoja 30 milj. euroa. Pitkäaikaisten ja kiinteäkorkoisten lainojen osuus koko kunnan lainasalkusta oli 135,0 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen keskiporkko on -0,44 % ja pitkäaikaisten 0,82 %, korkokuluja toteutui 0,7 milj. euroa. Lainamäärän ennakoidaan asettuvan 158 milj. euroon vuoden lopun tilanteessa.

Vuositasen ennuste

Vuonna 2021 koronaepidemian vaikutukset näkyvät kunnan toiminnassa ja taloudessa. Koronan talousvaikutuksia on edelleen vaikea arvioida; merkittävimmät taloudelliset vaikutukset liittyvät epidemian pitkittymisestä aiheutuviin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin sekä keskuspankkien ja valtioiden tukitoimien jatkumiseen. Myönteistä kehitystä tukee Suomen talouden elpyminen, talouskasvun ennakoidaan jatkuvan vahvana loppuvuoden aikana. Vuoden 2021 tulosennustetta on parannettu ja ennuste tilikauden tulokseksi on -2,2 milj. euroa (alkuperäinen talousarvio -7,0 milj. euroa). Epidemian jatkumisen ja talouden toipumisen vaikutukset täsmentyvät edelleen loppuvuoden aikana.

Veroennusteen suurimmat epävarmuudet liittyvät koronaepidemian talous- ja työllisyysvaikutuksiin. Toisaalta koheneva taloustilanne heijastunee positiivisesti loppuvuoden verotulokertymään.

Valtionosuuksien ennusteeseen tehdään 0,5 milj. euron korotus. Valtionosuudet toteutuivat 2,6 milj. euroa (10,0 %) edellisvuotta pienempinä. Valtion suoraan kunnille vuonna 2020 maksamat koronakorvaukset kasvattivat merkittävästi kuntien 2020 valtionosuuksia. Lisäksi vuonna 2020 verotulojen tilityksen viiveisiin liittyviä yhteisöveron menetystä kompensoitiin kunnille osana valtionosuutta. Kompensaatio tullaan vähentämään v. 2021 valtionosuudesta, mikä vaikuttaa v. 2020 ja v. 2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

vertailtavuuteen. Ennuste sisältää 0,485 milj. euron lisäyksen koskien opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden korjausta.

Toimintatuotoissa riskit liittyvät lähinnä tontinmyyntitulojen toteutumiseen.

Näköpiirissä oleva talouden elpyminen sekä kehyskuntien vahvistunut asuntojen ja tonttien kysyntä sekä Rykmentinportin kaavan vahvistuminen tukevat kunnan tontinmyyntitavoitteiden saavuttamista.

Toimintamenojen osalta keskeiset ylitysriskit ovat Keusotessa / yleishallinto ja johdon tuki. Keusoten ennuste koko kuntayhtymän koko toiminnan aiheuttamasta budjettilylyksestä vuodelle 2021 on 63,1 milj. euroa, josta koronaepidemiaan liittyvien kustannusten osuudeksi on arvioitu noin 37,9 milj. euroa. Kun otetaan huomioon arvio valtiolta saatavasta 30 milj. euron korona-avustuksesta, asettuisi budjettilylytys 33,1 milj. euroon. Tuusulan kuntaosuuden laskennallinen ylitysennuste on tällä hetkellä 12 milj. euroa, josta koronavaikutusten osuudeksi on arvioitu 7,4 milj. euroa. HUS:n osalta Tuusulan kuntalaskutuksen arvioidaan pysyvän alustavien ennusteiden mukaan talousarvion mukaisella tasolla.

Keusoten palveluostoihin esitetään 2,0 milj. euron lisämäärärahaa. Esitetyn määrärahan korotuksen jälkeen Keusoten määräraha nousisi 122,9 milj. euroon (alkuperäinen talousarvio 118,9 milj. euroa).

Koronaepidemia aiheuttaa myös kuluvana vuonna HSL:n lipputuloihin merkittävän laskun. Koronan jatkumiseen ja heikkoon lipputulokertymään on varauduttu talousarviossa HSL:n 3,8 milj. euron kuntaosuudella. Valtion koronatukien ansiosta Tuusulan ennustetta ja määrärahaa esitetään alennettavan 1,1 milj. eurolla 2,7 milj. euroon.

Esitetyt määrärahamuutokset on ilmenevät liitteestä "Syyskuun neljännesvuosikatsaus 2021" kohdasta "Määrärahamuutokset."

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi neljännesvuosikatsauksen 1.1.–30.9.2021
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- muuttaa vuoden 2021 talousarviota hyväksymällä liitteestä ilmenevät määrärahamuutokset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 08.11.2021, § 148

Liitteet

1 Syyskuun neljännesvuosikatsaus 2021, valt 8.11.2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Valtuusto päättää

- muuttaa vuoden 2021 talousarviota hyväksymällä liitteestä ilmenevät määrärahamuutokset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 395, 25.10.2021

Valtuusto, § 149, 08.11.2021

§ 149

Veroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2022

TUUDno-2021-2279

Kunnanhallitus, 25.10.2021, § 395

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Kunnalle suoritettavat verot ovat lain nojalla kunnan tulovero ja kiinteistövero. Lisäksi kunnat saavat osuuden yhteisöveron tuotosta. Kuntalain mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verohallinnolle veroprosentit tulee ilmoittaa viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Tuusulan verotuloarviot perustuvat Kuntaliiton 27.9.2021 antamaan valtakunnalliseen arvioon ja sen kuntakohtaisiin tarkennuksiin.

Sote-uudistuksen verovaikutuksista

Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Ansiotuloveroja siirretään noin 12,8 miljardia euroa ja yhteisöveroja noin 0,67 miljardia euroa vuoden 2022 tasossa arvioituna.

Ansiotuloverotuksen muutokset toteutetaan nykyisen verojärjestelmän sisällä. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan yhtä monella prosenttiyksiköllä (tämän hetken tiedon mukaan vuoden 2022 tasossa arvioituna 12,39 %-yksiköllä), ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti. Lopullinen alennus on määrä tarkentaa myöhemmin uusimpien laskelmien pohjalta keväällä 2022.

Vuoden 2022 talousarvio määrittää suurelta osin kunnan tulopohjaa myös vuoden 2023 osalta. Kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä uudistuksessa siirtyvällä kunnallisveron prosentilla.

Vuoden 2023 jälkeinen veroprosenttikehitys on vaikeasti arvioitavissa. Tulopohjaan kaikkiaan lainsäädännöllä tehtävät muutokset eivät kuntakohtaisesti vastaa tarkasti hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia. Kun kaikkia uudistukseen liittyviä tekijöitä on vaikea täysimääräisesti ennakoida, kunnallisveroprosentteihin syntyy välittömiä muutospaineita heti päätöksenteon vapautuessa vuodelle 2024.

Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti.

Verotulojen kehitys Tuusulassa vuonna 2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan verotulojen kasvuksi ennakoitiin kuluvalle vuodelle noin 2,6 %. Ennakoitu verotulojen kasvu perustui käytännössä kokonaisuudessaan päätettyihin veroprosenttien korotuksiin vuodelle 2021 (kunnallisvero 0,25 %, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,07 %, yleinen kiinteistöveron 0,22 % sekä muun asuinrakennuksen kiinteistövero 0,42 %-yksikköä). Yhteisöveron kasvu perustui kuntaryhmän jako-osuuteen tehtyyn 10 prosenttiyksikön määräaikaiseen korotukseen vuosille 2020–2021.

Kunnallisveron alhainen kehitysarvio (0,5 %) perustui mm. koronan vuoksi tapahtuneeseen vuoden 2020 verotettavien tulojen laskuun, jonka ennakoitiin näkyvän vuonna 2021 normaalia suurempina ennakonpalautuksina veronmaksajille. Lisäksi Tuusulan jako-osuutta koko maan kunnallisverokertymästä tarkistettiin alaspäin viime vuosien hitaan väestönkasvun vuoksi. Veroennusteeseen liittyi merkittävää epävarmuutta koronaepidemian aiheuttamien talousvaikutusten vuoksi.

Koronaepidemian vaikutus kunnan verotuloihin on osoittautunut selvästi ennakoitua pienemmäksi ja verotulot ovat kehittyneet kaikissa verotulolajeissa myönteisesti vahvistuneen talouden ja ansiotulojen kasvun myötä. Verovuonna 2021 koko maan verotettavien ansiotulojen arvioidaan kasvavan edellisvuodesta noin 3,1 %. Noususuhdanne näkyy vahvasti valtion pääomatuloverojen kuluvaan vuoden kehitysarviossa, minkä vuoksi kunnallisveron jako-osuuteen verovuodelle 2021 on vahvistettu reilun 300 miljoonan euron negatiivinen oikaisu. Näin kuntaryhmän jako-osuus verovuodelle 2021 laskee reilulla prosenttiyksiköllä 61,81 %:sta 60,79 %:iin. Negatiivinen oikaisu näkyy veroennusteen kunnallisveron tilitysarviossa.

Tuusulan vuoden 2021 verotulojen arvioidaan kasvavan kokonaisuutena 4,1 %.

- Kunnallisverojen kasvuksi arvioidaan 1,1 %. Tuusulan kunnallisverotilitysten vaatimaton kasvu perustuu vuoden 2020 verotettavien tulojen laskuun, jonka näkyy vuonna 2021 normaalia suurempina ennakonpalautuksina veronmaksajille.
- Yhteisöveron tuottojen arvioidaan kasvavan 3,0 milj. euroa (35,4 %) edellisvuodesta. Nopeaa kasvua tukevat hyvä taloustilanne, vuoden 2020 suurehkot lisäennakot sekä yhteisöveron jako-osuuteen tehty 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus vuosille 2020 - 2021.
- Kiinteistöverotulojen arvioidaan toteutuvan noin 2,9 milj. euroa edellisvuotta suurempina lähinnä kuluvaan vuoden alusta korotettujen kiinteistöveroprosenttien vuoksi.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu eri Tuusulan kunnan verolajien tuoton kehitys vuosina 2019–2021 sekä vuosien 2022–2024 arviot perustuen Kuntaliiton verotulojen ennustekehikkoon 27.9.2021. Kuntaliiton ennustetta on kuitenkin vuosien 2023–2024 osalta täsmennetty seuraavasti:

- kunnallisveron laskennassa on käytetty väestön kasvuna tavoiteuran mukaista 0,75 % /vuosi
- kiinteistöveron kasvuna on vahvana jatkuvaan uudisrakentamiseen perustuen käytetty 3,0 % vuosi.

TILIVUOSI	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Verolaji						
Kunnallisvero	164 111	173 652	175 500	185 511	86 070	78 450
Muutos %	1,8	5,8	1,1	5,7	-53,6	-8,9
Yhteisövero	8 148	8 443	11 429	8 494	6 252	6 166
Muutos %	4,2	3,6	35,4	-25,7	-26,4	-1,4
Kiinteistövero	10 264	10 026	12 997	13 215	13 611	14 020
Muutos %	0,6	-2,3	29,6	1,7	3,0	3,0
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	182 523	192 121	199 926	207 220	105 933	98 636

Verotulot vuoden 2022 talousarvion laadinnassa

Vuonna 2022 kunnalle ennustetaan kertyvän verotuloja nykyisillä veroprosenteilla yhteensä 207,2 milj. euroa. Kokonaisuutena verotulokertymä kasvaisi 7,3 milj. euroa (3,6 %) vuoden 2021 ennusteeseen nähden.

Kunnallisvero

Vuodelle 2022 koko maan kunnallisverojen ennakoidaan kasvavan hyvän talouskasvun tuella 4,1 %, Tuusulan osalta kasvuksi ennakoidaan 5,7 %. Ennusteen mukainen Tuusulan kunnallisverotilitysten nopea kasvu perustuu pitkälti vuodelle 2022 ennakoituun, koko maata vahvempaan talouden kasvuun sekä työllisyyden vahvistumiseen. Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa koko maan tasolla arviolta 229 miljoonalla eurolla. Tästä 209 milj. euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista.

Tuusulan kunnallisverokertymään vaikuttavat yleisen talous- ja työllisyyskehityksen ohella muutokset väestön kasvussa sekä rakenteessa. Epävarmuutta ennusteisiin aiheuttaa edelleen koronaepidemian jatkuminen.

Yhteisövero

Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuuteen tehty 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus poistuu vuoden 2022 alusta. Kuntien osuus koko maan yhteisöverotuloista laskee vuoden 44,29 %:sta 34,19 %:iin.

Tuusulan kunnalle kertyvien yhteisöverotulojen kehitys on pitkälti sidoksissa kunnassa toimivien yritysten tuloskehitykseen sekä yritysten määrän kasvuun.

Kiinteistövero

Kiinteistöverojen osalta Kuntaliitto ennustaa koko maassa 1,5 %:n kasvua. Kiinteistöveroissa arvio ennustevuosille 2021–2024 perustuu kiinteistökannan normaaliin kehitykseen. Arviolta noin 10 % verovuoden 2021 kiinteistöveroista erääntyisi maksuun vasta ensi vuoden tammi- ja helmikuussa. Tämä arvio on huomioitu kiinteistöveron tilityksissä vuosina 2021–2024. Tuusulan vuoden 2022 kiinteistöveron kasvuksi arvioidaan 1,7 %. Kuntaliitto ennustaa Tuusulan kiinteistöveroille vuosina 2023–2024 nollakasvua, mutta kunnan taloussuunnitelmassa on oletuksena 2,0 %:n kiinteistöveron kasvu vuosille 2023–2024.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan määrätään vero muista rakennuksista kuin vakituiseen asumisen rakennuksista, ellei kesämökkien, yleishyödyllisten yhteisöjen, voimaloiden ja ydinvoimaloiden osalta ole vahvistettu eri prosenttia. Yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan määrätään vero myös kaikista maa-alueista (myös asuinrakennusten tonteista), poikkeuksena yleishyödylliset yhteisöt ja rakentamattomat rakennuspaikat. Yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on nyt 0,93–1,80 %. Tuusulan yleinen kiinteistöveroprosentti on tällä hetkellä 1,15 %.

Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 0,41–0,90 %. Tuusulan vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti on tällä hetkellä 0,48 %.

Rakentamattoman rakennuspaikan osalta kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 2,00–6,00 %. Lisäksi kiinteistöverolain 12 b §:ssä mainituissa kunnissa (pääkaupunkiseudun ja sen kehysalueen kunnat, mukaan lukien Tuusula) prosentti tulee määrätä vähintään 3,00 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti. Tämän seurauksena pääkaupunkiseudun kuntien rakentamattoman rakennusmaan veroprosentiksi tulee määrätä vähintään 3,93 %. Tuusulan voimassa oleva rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti on 6,00 %.

Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman kiinteistön, joka on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä, kiinteistöveroprosentti voidaan päättää edellä esitettyä alemmaksi. Jos kunnanvaltuusto on määrännyt erillisen yleishyödyllisen yhteisön veroprosentin, sitä sovelletaan yleishyödyllisessä käytössä olevan rakennuksen lisäksi myös rakennuksen maapohjaan. Verohallinto päättää, täytyvätkö yleishyödyllisyyden kriteerit, kunta päättää tässäkin tapauksessa vain kiinteistöveroprosentista.

Seuraavassa taulukossa on lain mahdollistama kiinteistöveron vaihteluväli vuonna 2022 sekä Tuusulan kunnan 2021 veroprosentit:

	Lain sallima vaihteluväli	Tuusulan vero-% 2021
Yleinen kiinteistövero	0,93–2,00	1,15
Vakituinen asuinrakennus	0,41–2,00	0,48
Muu asuinrakennus	0,93–2,00	1,35
Rakentamaton rakennuspaikka	3,93–6,00	6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00–1,55	0,65

Kunnan verotulojen lopulliseen toteumaan vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön kasvu, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset.

Kunta seuraa alueen kuntien verojen ja maksujen tasoa, tavoitteena on pitää Tuusulan verotus kilpailukyisenä niin nykyiselle kuin uusille asukkaille. Samalla kuitenkin kunnan tulee turvata riittävän vahva rahoituspohja tasapainoisen käyttötalouden varmistamiseksi sekä tulevien kasvu- ja palveluverkkoinvestointien rahoittamiseksi.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus päättää

- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- hyväksyä kunnan veroperusteet vuodelle 2022 seuraavasti:
  - Kunnan tuloveroprosentti 19,75 %
  - Kiinteistöveroprosentit:
    - yleinen kiinteistövero 1,15 %
    - vakituinen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,48 %
    - muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,35 %
    - rakentamattoman rakennuspaikka kiinteistövero 6,00
    - yleishyödyllisten yhteisöjen erillinen kiinteistövero 0,65.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Talousjohtaja Markku Vehmas selosti asiaa kokouksessa.

Valtuusto, 08.11.2021, § 149

Ehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä kunnan veroperusteet vuodelle 2022 seuraavasti:
  - Kunnan tuloveroprosentti 19,75 %
  - Kiinteistöveroprosentit:
    - yleinen kiinteistövero 1,15 %
    - vakituinen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,48 %
    - muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,35 %
    - rakentamattoman rakennuspaikka kiinteistövero 6,00
    - yleishyödyllisten yhteisöjen erillinen kiinteistövero 0,65.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 402,25.10.2021

Valtuusto, § 150, 08.11.2021

§ 150

Valtuuston ja kunnanhallituksen kokoukset ja seminaarit vuonna 2022

TUUDno-2021-2287

Kunnanhallitus, 25.10.2021, § 402

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Liitteet

1 Kokousaikataulu v. 2022, khall 25.10.2021

Kuntalain 94 §:n mukaan valtuusto kokoontuu päättäminaan aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos kunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

Hallintosäännön 67 §:n mukaan valtuuston kokouskutsu on lähetettävä vähintään 7 päivää ennen kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. Hallintosäännön 102 §:n mukaan valtuuston kokousta edeltävänä torstaina pidetään informaatiotilaisuus, jonka aiheena pääosin on seuraavassa valtuuston kokouksessa käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 107 §:n mukaan toimitilin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Kunnassa on keväällä 2017 otettu käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä, jonka sähköinen kokoushallinta mahdollistaa sähköisen kokousmenettelyn ja sähköisen kokousmateriaalin jakeluprosessin. Kunnan kaikki toimielimet käyttävät kokouksissaan sähköistä kokoushallintaa.

Liitteenä on ehdotus kunnanhallituksen ja valtuuston kokousajoiksi v. 2022.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- pitää kokouksensa vuonna 2022 oheisen liitteen mukaisesti kesätaukoa ja valtuuston kokoontumispäiviä lukuun ottamatta pääsääntöisesti maanantaisin klo 17.00
- että kutsu, joka sisältää kokouksessa käsiteltävien asioiden esityslistan lähetetään sähköisesti
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- pitää kokouksensa vuonna 2022 oheisen liitteen mukaisesti eli kokoontua seuraavina päivinä pääsääntöisesti klo 18.00
  - ma 7.2.2022
  - ma 7.3.2022
  - ma 11.4.2022
  - ma 23.5.2022
  - ma 20.6.2022
  - ma 5.9.2022
  - ma 3.10.2022
  - ma 14.11.2022
  - ma 12.12.2021 (klo 15)
- kokoontua valtuuston informaatiotilaisuuksiin pääsääntöisesti valtuuston kokousta edeltävänä torstaina klo 18.00
- että valtuusto kutsutaan koolle jokaiselle valtuutetulle ja muille hallintosäännön 67 §:ssä mainituille henkilöille lähetettävällä sähköisellä kokouskutsulla, joka lähetetään vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta ja johon liittyy esityslista käsiteltävistä asioista perusteluineen ja kunnanhallituksen ehdotukset valtuuston päätöksiksi
- että ilmoitus valtuuston kokouksen ajasta ja paikasta sekä tarkastetun pöytäkirjan yleisesti nähtävillä oloajasta ja -paikasta julkaistaan Tuusulan kunnan www-sivuilla osoitteessa www.tuusula.fi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 08.11.2021, § 150

Liitteet

1 Kokousaikataulu v. 2022, khall 25.10.2021, valt 8.11.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- pitää kokouksensa vuonna 2022 oheisen liitteen mukaisesti eli kokoontua seuraavina päivinä pääsääntöisesti klo 18.00
  - ma 7.2.2022
  - ma 7.3.2022
  - ma 11.4.2022

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- ma 23.5.2022
- ma 20.6.2022
- ma 5.9.2022
- ma 3.10.2022
- ma 14.11.2022
- ma 12.12.2021 (klo 15)

- kokoontua valtuuston informaatiotilaisuuksiin pääsääntöisesti valtuuston kokousta edeltävänä torstaina klo 18.00
- että valtuusto kutsutaan koolle jokaiselle valtuutetulle ja muille hallintosäännön 67 §:ssä mainituille henkilöille lähetettävällä sähköisellä kokouskutsulla, joka lähetetään vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta ja johon liittyy esityslista käsiteltävistä asioista perusteluineen ja kunnanhallituksen ehdotukset valtuuston päätöksiksi
- että ilmoitus valtuuston kokouksen ajasta ja paikasta sekä tarkastetun pöytäkirjan yleisesti nähtävillä oloajasta ja -paikasta julkaistaan Tuusulan kunnan www-sivuilla osoitteessa www.tuusula.fi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, § 125,09.11.2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 88,21.09.2021

Kunnanhallitus, § 369,27.09.2021

Valtuusto, § 151, 08.11.2021

§ 151

Linjamäen, Nahkelan ja Tuomalan kylien lähikoulujen säilyttäminen, aloite

TUUDno-2020-2659

Valtuusto, 09.11.2020, § 125

Kati Lepojärvi teki Linjamäen koulun vanhemmat ry, Tuomalan kyläkoulun tuki ry ja Nahkelan koti-kouluyhdistys ry:n puolesta seuraavan valtuustoaloitteen:

Kattava kouluverkko ja hyvä opetuksen laatu ovat olleet yksi Tuusulan menestystekijöistä. On Tuusulan kunnan vetovoimatekijä, että meillä on tarjota lähikoulu joka alueelle. Uudenlaisen etätyön aikakaudella lähikoulut ovat resurssi, jonka arvo kasvaa yhä useamman lapsiperheen muuttaessa pois suurista keskuksista. Meillä ei yksinkertaisesti ole varaa riskeerata mainettamme lapsiystävällisenä kuntana lakkauttamalla joiltain Tuusulan alueilta koulupalvelut kokonaan, sekä suosia heikompia vaihtoehtoja lasten koulumatkojen turvallisuuden hinnalla.

Valtuustolle esitellyssä kouluverkon kehityssuunnitelmassa pyritään myös maalaamaan kuva vaihtoehtomuudesta lähikoulujen lopettamisen suhteen, ja kerätystä materiaalista sekä tilastoista on nostettu esille lähinnä sitä tukevia osia. Aloitteessamme pyrimme oikaisemaan tätä valittua käsittelytapaa, sekä evausprosessin aikana ylläpidetyn kysymyksenasettelun aiheuttamaa vinoumaa itsessään.

Linjamäen koulu

Linjamäen koulu on kulttuurihistoriallisesti arvokas, yli 100-vuotias lisäsiivellä laajennettu hirsirakennus, jonka purkamista ei olisi syytä harkita kevyin perustein. Koulun sisäilman laatuun tartuttiin sekä investoimalla koneelliseen ilmanvaihtoon että hyvin yksinkertaisesti: siivoamalla. Rakennuksen kunto on edelleen hyvä, ja toisin kuin ennakkovaitusten arvioinnin koosteessa väitetään, koululla on myös tilaa kasvaa. Yksi luokkatila rakennuksen lisäsiiven ei ole vakituksessa opetusikässä, kuten ei myöskään käsityöluokka. Kouluverkon kehittämiseksi voitaisiin Linjamäen vajaakäytöllä olevia tiloja käyttää hyödyksi sekä sinne suunnatulle suuremmalle oppilasmäärälle, että uusille kehityshankkeille, jotka hyödyntäisivät koulun vahvuuksia eli rauhallisuutta ja lähiluontoa.

Tilastoissa nähtyyn Linjamäessä aloittavien uusien oppilaiden määrän laskuun on merkittävästi vaikuttanut iltapäiväkerhokyydityksen puuttuminen. Kyyditys saatiin vihdoin järjestettyä tämän vuoden alusta, mutta sen vaikutus uusien oppilaiden kouluvalintoihin näkyy vasta ensi vuoden tammikuusta lähtien. Myöskään kouluvalinnoissa ajankohtaista tietoa Linjamäen koulusta ei ole ollut saatavilla Tuusulan kunnan verkkosivuilla olleen virheen vuoksi vuosiin, joka sekin tilanne korjattiin vasta tänä vuonna. Pidemmässä juoksussa Linjamäen oppilasmääriä on

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

vähentänyt Kellokosken koulun ryhmäkokojen tasaaminen edellisen koulujohdon aikakaudella. Kotinsa sijainnin puolesta siis Linjamäkeen sopineita ja lopulta heidän sisaruksiaan on osoitettu ensisijaisesti Kellokosken kouluun. Annettujen lupausten mukaan tämän ei kuitenkaan pitäisi enää jatkua nykyisen koulu- ja sivistystoimen johdon aikana.

Linjamäen lakkauttamisesta kaavailtujen säästöjen myös huomattiin perustuvan osittain niihin viime vuosina koholla olleisiin kuluihin, joiden vaikutusajaksi arvioitiin luvattu 10 vuoden jatkoaika.

Evausprosessin osalta Linjamäessä asuvien vanhempien huoli lastensa koulumatkan turvallisuudesta vaikuttaa aliarvioidulta. Monelle oppilaalle matka Kellokosken kouluun jäisi alle viiden kilometrin, joten kuljetusta ei saada, mutta osa tuosta matkasta jouduttaisiin kulkemaan autoteiden pientareita pitkin. Eron käsityksissä koulumatkan turvallisuudesta voi selittää se, ettei Linjatien pohjoispäätä ja Niittykulmantien länsipäätä ole saatu mukaan vaarallisten tieosuuksien luetteloon vanhempien pyynnöistä huolimatta. Ensimmäinen on erittäin mäkinen ja jälkimmäinen erittäin mutkainen, joten näkyvyys on huono. On syytä huomioida, että muutamakin vakava liikenneonnettomuus voi lopulta johtaa sairaus- ja sosiaalikulujen muodossa jopa suurempiin taloudellisiin menetyksiin kuin mitä Linjamäen koulun lopettamisella toivotaan saavutettavan.

Tuomalan koulu

Tuomalan koulu ei ole vain lasten ja vanhempien arjen sujuvuuden ja elämänlaadun ehdoton edellytys. Koulu on myös historiallisen kylän sydän, johon kyläläiset kokoontuvat harrastamaan ja viettämään juhlia. Koulun piha on lasten suosima leikkikenttä, joka alueelta puuttuisi kokonaan, ellei koulua olisi. Koulu on alueen yhteisöllisyyden keskeisin tekijä.

Suurille koulu keskuksille on oltava vaihtoehtoja. Ala-asteen tulisi aina olla lähellä, realistisen pyöräilymatkan päässä oleva koulu. Tuomalan koulun toiminta perustuu yhteisölliseen, tieteeseen nojaavaan hyvinvointipedagogiikkaan yhdistäen koululaisten lisäksi myös heidän perheitään ja koko kylää. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tekemä kyselyn mukaan lapset viihtyvät merkittävästi keskimääräistä paremmin Tuomalan koulussa verrattuna koko Tuusulaan ja koko maahan. (THL 2019)

Tuomalan koulun oppilasmäärän ei ennusteta laskevan. Kotikuntakorvaukset tuovat kunnalle tuloja- ja koulun sulkemisen myötä kotikuntakorvauksia jouduttaisiin maksamaan muille kunnille oppilaiden hakeutuessa Kirkonkylän koulua lähempänä oleviin kouluihin Järvenpään puolelle. Pieni lähikoulu on myös kuntaan muuttamista harkitsevalle tärkeä vetovoimatekijä ja vaikuttaa kunnan imagoon positiivisesti.

Lähikoulun merkitys lapsille on suuri. Yli neljän kilometrin päässä sijaitseva koulu merkitsisi itsenäisen koulumatkan sijaan kyyditysten tarvetta. Kunnan lisääntyvät kyyditys kustannukset söisivät osan muutenkin kyseenalaisista säästöistä. Vanhemmat kyyditsisivät lapsiaan kouluun ja takaisin, mikä ei ole kestävä kehityksen tavoitteiden mukaista. Omatoimisen, itsenäisyyttä kasvattavan ja arkiliikuntaa lisäävän

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

kävellen tai pyörällä tehdyn koulumatkan sijaan lapset odottelisivat kyytejä, ja heidän koulu päivänsä pituus kasvaisi merkittävästi, mikä heikentäisi mahdollisuuksia harrastamiseen ja vähentäisi liikkumista.

Tuomalan koulu on sisäilmaltaan terve. Tilat ovat toimivat ja riittävät. Rakennuksen lämmitykseen on investoitu liittämällä se kaukolämpöverkkoon, ja tieto- ja viestintätekniikkaa on kehitetty.

Konsulttien on kyettävä ehdottamaan parannuksia vaikuttaakseen tehokkaalta. Laskelmia voi tehdä perustuen lukuihin, kuten sisäisiin vuokriin, joiden perusteita on vaikea hahmottaa, ja perustella, mutta joiden avulla pystytään esittämään, että suuria säästöjä olisi saavutettavissa pienten koulujen sulkemisella. On kuitenkin todettu, että näin ei ole.

Esitettyihin lukuihin, kuten yliarvioituun korjausvelkaan ja sisäiseen vuokraan, on syytä suhtautua harkitsevasti.

Miksi sulkea toimiva, tehokas, laadukas yksikkö, jonka merkitys oppilaille ja koko alueelle on korvaamaton, kun sulkemisella ei edes saavuteta merkittäviä säästöjä, mutta kylläkin heikennetään merkittävästi koko yhteisön hyvinvointia, elämänlaatua, ja Tuusulan kunnan houkuttelevuutta asuinpaikkana? Olisi myös hyvä selvittää Järvenpään kanssa mahdollisuutta samankaltaiseen yhteistyösopimukseen, mitä Tuusulalla on Mäntsälän kanssa Kellokosken yläkoulun osalta.

Nahkelan koulu

Nahkelan koulu on suhteellisen uusi (rak. v. 2005) ja se on erinomaisessa kunnossa eikä sinne ole lähivuosina tarvetta suurille investoinneille. Nahkelan koulu on sisäilmaltaan puhdas. Koulua on voitu ja voidaan edelleen käyttää väistötilana huonosta sisäilmasta kärsivien koulujen oppilaille. Nahkelan koulu on tieto- ja viestintätekniisten laitteiden osalta hyvin varusteltu ja taitoaineiden opetustilat ovat ajanmukaiset. Nahkelan koulussa on myös väestönsuoja.

Meneillään olevan valtuustokauden pormestariohjelmalla on kirjattu seuraavasti: "Kouluverkon osalta ei ole välittömiä muutostarpeita. Alakoulujen tulee olla lähikouluja ja sen vuoksi niitä ei vaalikauden aikana suljeta. Poikkeuksena mahdolliset sisäilmaongelmat tai oppilasmäärän merkittävä lasku. Siksi kriteereiksi laaditaan oppilasmäärään ja koulukiinteistöjen kuntoon liittyvät periaatteet." Nahkelan koulun oppilasmäärä on pysynyt vakaana viimeiset lähes 10 vuotta, ja koulu kiinteistö on erinomaisessa kunnossa.

Nahkelan koulun tulokset ovat olleet erinomaisia Tuusulan kunnan viihtyvyysselvityksissä. Nahkelan koulun piha-alue toimii lasten, nuorten ja aikuisten kohtaamispaikkana sekä lähialueen ainoana liikunta- ja harrastuspaikkana. Nahkelan koti-kouluyhdistys Ry ja kyläyhteisö ovat aktiivisia. Nahkelan koulu tekee yhteistyötä muiden koulujen kanssa ja sen opetusmenetelmät ovat nykyaikaiset laaja-alaisine oppimiskokonaisuuksineen. Nahkelan koulun liikuntasali on iltakäyttäjien aktiivisessa käytössä joka arki-ilta ja viikonloppuisinkin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Nahkelassa lähikoulun lakkautus tarkoittaisi 30-45 kuljetusoppilasta lisää. Tämä tarkoittaa n. 30 000 - 45 000 euroa lisäkuluja. Vaikka koululainen saisi kuljetuksen koululle, niin kuljetusoppilaana oleminen on aikatauluihin sidottua arkea eikä ole mahdollista ainakaan ilman lisäjärjestelyjä jäädä esim. koulun jälkeen koulun pihalle leikkimään kavereiden kanssa.

Nahkelan koulun oppilaskohtainen kustannus on suunnilleen kunnan keskitasoa. Oppilas vie keskimääräisen kustannuksen keskimäärin vastaanottavaan kouluun. Kun tähän lisätään vielä lisääntyvät kuljetuskustannukset, ei koulun lakkautuksesta tulisi todellisia säästöjä.

Aloitteemme

Tuusulan kunnan kouluverkon tilaa ja Linjamäen, Tuomalan ja Nahkelan lähi koulujen kuntoa selviteltiin viimeksi vain joitakin vuosia sitten, ja sen perusteella välitöntä korjaustarvetta vailla oleville koulujen toimintaa päätettiin jatkaa. Lupauksesta helpottuneena kouluihin tehtiin investointeja oppimisympäristön parantamiseksi luvatuille ajalle. Koronaepidemian aiheuttamien taloudellisten säästötoimien alla kelkka on kuitenkin kääntynyt, eikä hyvinvoinnin kääntäminen lyhyen tähtäimen rahoitusongelmaksi ei ole mielestämme perusteltua.

Lähikoulujen lakkauttamisen perusteeksi on esitetty erittäin pitkän aikavälin oppilasmääräennusteita. Erittäin pitkän aikavälin tilastot ovat hyödyllisiä ohjenuoria, mutta niiden hyväksyminen täysin kritiikittä ei myöskään voi olla ainoa peruste mittaville muutoksille. Säästettävien kulujen perusteluina taas on käytetty osin juuri niitä investointeja, jotka tehtiin pidennetyn toiminta-ajan turvaamiseksi. Emme myöskään usko kehityssuunnitelman esittämien säästöjen korjausveloissa, rakennusten jälleenkäyttöarvon hinnan, myynnin tai tontittamisen arvioidun tuoton olevan realistinen.

Lähikoulujen osalta kehittämissuunnitelmaan ei ole sisällytetty lainkaan näiden koulujen toimintaa edistäviä toimenpiteitä, jonka sijaan olisi suotavampaa nähdä lähikoulut voimavaroina niiden erityisvahvuudet huomioon ottaen. Pääkaupunkiseudulla luonto- ja lähiympäristöarvoiset oppilaitokset nähdään kehityksen kärkihankkeina, mutta Tuusulan kunta sitä vastoin ei vaikuta huomaavan oman lähiympäristönsä mahdollisuuksia houkutella uusia lapsiperheitä alueille, jollaisia ei voida rakentaa tilaustyönä. Kehittämissuunnitelmassa asia kärjistetään ja esitetään, että resurssien pienentyessä olosuhteet vain kurjistuvat. Tämä valittu lähestymiskulma on näkynyt varsinkin ennakkovaikutusten arvioinnin prosessin kiireellisyydessä ja puutteellisuudessa. Järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa kuntalaisten puheenvuoroille oli varattu selvästi liian vähän aikaa, eikä alkuperäistä kysymyksenasettelua itsessään suostuttu missään vaiheessa kyseenalaistamaan, vaikka sitä jatkuvasti yritettiin tuoda esille. Erityisen silmiinpistävää evausprosessissa oli valinta nostaa esille avoimista vastauksista vain muutamia erillisiä lauseita ja painottaa tilattua kysymyksenasettelua sen sijaan. Tässä laadullisen tutkimusasetelman valitseminen määrällisen sijaan olisi tarjonnut huomattavaa lisäarvoa. Mikäli tilanne kuitenkin saadaan korjatuksi, on valtuutettujen syytä tutustua kuntalaisten arvioihin omakätisesti materiaalin tultua heidän nähtäväkseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tosiasiassa, lähikoulujen edustajien toiveissa ei ole pitää kiinni kynsin hampain saavutetusta asemastaan, vaan olla mahdollistajina yhä laajenevien yhteiskunnan tarpeiden ja mahdollisuuksien verkostossa. Kaikki sulkemisuhan alla olevat lähikoulut yhdistettynä ympärillään olevaan kyläänsä voivat tarjota oppimisympäristöinä palveluita, joita suunniteltavat massakampukset eivät pysty toteuttamaan. Edustajat toivovat ensisijaisesti toiminnan kehittämistä lähikoulun omien vahvuuksiensa varaan sekä oppilasmäärien että tilojen käytön lisäämistä yhteistyössä muiden kouluverkoston yksiköiden kanssa ja uusia hankkeita oppilaiden hyvinvoinnin, tutkimuksen ja ympäristövaikutusten saralla.

Oppilasmääräennusteiden perusteeksi kerätyt tilastot ja tutkimukset perustuvat pääosin tietoon ja metodologioihin ajalta ennen Covid-19 pandemian puhkeamista. Koronaepidemian myötä yhteiskunnallinen käsitys etätyön mahdollisuuksista on kuitenkin yhdessä suuressa harppauksessa valtavasti muuttunut. Trendi ei tue kehityssuunnitelman arvioinnin luotettavuutta niiden perheiden lukumäärästä, jotka näkevät mahdollisuuksiensa joukossa muuttamisen maaseutumaiseen ympäristöön perheen perustamiseksi pääkaupunkiseudun kehyskunnissa. Oman strategiansakin periaatteiden vuoksi olisi tässä tilanteessa viisaampaa odottaa ensin yhteiskunnan kehysten asettumista uusiin uomiinsa. Vasta vuosia suurten yhteiskunnallisten muutosten jälkeen voidaan niinkin suurista linjoista kuin kehyskuntiin tapahtuvasta sisäänmuutosta tehdä perusteltavasti luotettavaan tietoon pohjautuvia päätöksiä.

Uskomme, että lähikoulujen palvelualueet tulevat olemaan yhä merkittävämmässä asemassa Tuusulan kehittämisessä monipuolisemmaksi ja houkuttelevammaksi kohteeksi uusille lapsiperheille. Lähikouluja ei ole syytä lakkauttaa, vaan nähdä niiden jatkuva toiminta voimavarana Tuusulan kasville ja hyvinvoinnille kaikilla sen alueilla. Kerran purettuina ja tonttimaaksi myytyinä niiden suuria mahdollisuuksia asukasrakenteen kehittämiseksi ei vain ole mahdollista saada enää koskaan takaisin.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 21.09.2021, § 88

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen, Katja Elo

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi, katja.elo@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, kehittämispäällikkö vs.

Sivistyksen toimialueen vastaus aloitteeseen:

Ennakkovaikutusten arviointi on toteutettu monista näkökulmista ja laajasti osallistaen

Osana palveluverkkosuunnitelman tarkistamista vuonna 2020 on syksyllä 2020 toteutettu laaja ennakkovaikutusten arviointi palveluverkkosuunnitelman

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

vaikutuksista Linjamäen, Nahkelan ja Tuomalan kouluihin. Ennakkovaikutusten laajassa arvioinnissa on tuotettu tietoa päätöksenteon tueksi siitä, mitä vaikutuksia mahdollisilla palveluverkon muutoksilla on. Keskeisenä tehtävänä on ollut arvioida eri yksiköiden osalta sitä, mitä vaikutuksia on sillä,

- jos koulu yhdistyy läheisyyteen rakentuviin tai rakentuneisiin monitoimikampuksiin
- jos koulu säilyy omana itsenäisenä yksikkönään
- jos koulu yhdistyy toisen yksikön kanssa.

Ennakkovaikutusten arvioinnissa on käsitelty seuraavat näkökulmat:

- Kuntalaisvaikutukset, eli ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia mm. hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta
- Ympäristövaikutukset, eli ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen liittyviä vaikutuksia
- Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset, eli vaikutukset eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon
- Taloudelliset vaikutukset kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä
- Strategiavaikutukset, strategian päämäärät ja keskeisimmät kokonaisuudet sekä valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet, strategiaa teoiksi vievät ohjelmat ja strategiset asiakirjat (mm. hyvinvointisuunnitelma)

Ennakkovaikutusten arviointia varten on kerätty tietoa:

- Järjestämällä kuntalais- ja vanhempainillat kouluilla: Linjamäki 10.9.2020, Tuomala 15.9.2020 ja Nahkela 29.9.2020
- Järjestämällä henkilöstötilaisuudet ja kuulemiset kouluilla
- Linjamäki: henkilöstötilaisuus 8.9.2020 ja kuuleminen 20.10.2020
- Nahkela: henkilöstötilaisuus 15.9.2020 ja kuuleminen 19.10.2020
- Tuomala: henkilöstötilaisuus 8.9.2020 ja kuuleminen 6.10.2020
- Työskentelemällä lasten kanssa toteuttamalla lasten kuuleminen lasten omilla kouluilla 22.9.-9.10.2020
- Toteuttamalla kyselyt huoltajille, henkilöstölle, kuntalaisille ja luottamushenkilöille (15.-30.9.2020). Kyselyn ja analyysin on toteuttanut Owl Group Oy
- Pyytämällä lausuntoja oppilaskunnilta, vanhempainyhdistyksiltä, neuvostoilta sekä muilta rekisteröidyiltä yhdistyksiltä ja toimijoilta (15.9.-9.10.2020)
- Laatomalla taloudellisia selvityksiä (syys-lokakuu 2020) sekä tuottamalla tietoa ja tilastoja (syys-lokakuu 2020)

Tärkeä osa ennakkovaikutusten arviointia on ollut arvioida vaikutuksia lasten osalta ja lasten itsensä tekemä arviointi asiaan. Lapsivaikutusten arviointi koostuu mm. oppilaskuntien ja neuvostojen lausunnoista sekä lasten ja nuorten kuulemisesta, joka on toteutettu koulujen ja opettajien toimesta 22.9.-9.10.2020.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lapsivaikutusten arviointi on toteutettu seuraavalla tavalla:

- Oppilaskuntien lausunnot - lausuntopyynnöt on lähetetty oppilaskuntien ohjaaville opettajille 15.9.2020
- Lapsi- ja perheasioiden neuvoston lausunto asiasta lasten ja perheiden näkökulmasta, myöskin muut neuvostot ovat voineet asiasta lausua, kuten nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto tai ikäihmisten neuvosto - sama lausuntopyyntö lähtenyt neuvostoille
- Koulujen vanhempainyhdistysten lausunnot
- Lasten kuuleminen, joka toteutetaan lasten ikä huomioiden omassa koulussa. Tähän koulut ovat saaneet halutessaan tukea.
- Laajana toteutetussa pienten koulujen ennakkovaikutusten arvioinnissa on kuntalaisvaikutuksia arvioivassa kyselyssä vastaajina olleet huoltajat. Kyselyssä huoltajat ovat arvioineet vaikutuksia lastensa ja perheidensä näkökulmista.

Oppimisympäristöjen kehittämisen tavoitteet

Ennakkovaikutusten arvioinnissa on tuotu esille Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelma ja siinä kirjatut tavoitteet oppimisympäristöjen kehittämiseksi. Tuusulassa ei olla luomassa avoimia oppimisympäristöjä, vaan kehittämässä oppimisen laatua paremmaksi ja turvaamassa tasa-arvoisen opetuksen järjestämistä. Tuusulassa on julkaistu 2019 palveluverkon kehittämisen tueksi uusien oppimisympäristöjen kehittämisen ohjeistus Iloisen oppimisen Tuusula -käsikirja. Käsikirjassa on huomioitu erilaiset muunneltavien ja joustavien oppimisympäristöjen haasteet kuten akustiikka ja työrauha. Tuusulassa on luotu malli suunnitella erilaiset oppimista tukevat tilaratkaisut.

Oppilasmäärien kehitys

Oppilasmäärien näkökulmasta Linjamäen ja Nahkelan oppilasmäärä on supistunut ja vaihdellut. Tuomalan oppilasmäärä on pysynyt suhteellisen vakiona viimeisen kymmenen vuoden aikana, osittain Järvenpäästä tulevien oppilaiden myötä, Tuomalan koulun oppilaista n. 35 % tulee muualta kuin Tuusulasta. Koska Tuusulan koko kunnan oppilasmäärä on laskeva syntyvyyden vähenemisen vuoksi, myöskään näiden yksiköiden oppilasmäärään ei ole ennustettavissa kasvua.

Tuusulassa on laadittu syyskuussa 2021 uudet 0.75 prosentin kasvutavoitteen huomioivat väestöennusteisiin perustuvat oppilasennusteet sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille. Yksiköiden oppilasmäärien lasku on tämän päivitetynkin ennusteen mukaan huomattava. 10 vuoden kuluessa oppilasmäärän väheneminen Tuusulassa on ennusteen mukaan noin 850 oppilasta, ja kasvua on ennustettu vain Rykmentinpuiston alueelle. Tuusulan tuleva kasvu ohjataan keskustoihin ja niitä ympäröiville asemakaava-alueille sekä tulevaisuudessa yleiskaavaehdotuksessa tunnistetuille asemakaavoitettaville asuinalueille. Kasvua ei ohjata haja-rakennusalueelle, jossa koulut sijaitsevat. Tuomalan alueen kehittyminen ajoittuu vuoden 2040 jälkeen, jolloin yleiskaavan asuntovaranto on merkittävin osin toteutunut. Juna-asemaan tukeutuva reservialue toteutuu aikanaan tehokkaana, jolloin sinne tarvitaan monitoimikampus-tasoiset sivistyspalvelut.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Koulukiinteistöt

Kiinteistöjen näkökulmasta Nahkela on hyvässä kunnossa, Linjamäen koulu kohtalaisessa kunnossa ja Tuomalan koulu tyydyttävässä (osin välttävässä) kunnossa. Tuomalan koulu tulisi tarvitsemaan noin 700 000 euron perusparannuksen (selvitys osana ennakkovaikutusten arviointia). Tuusulan pormestariohjelmassa (2020) on mainittu, että mikäli pienten koulujen oppilasmäärä laskee merkittävästi tai koulun kunto heikkenee, tulee koulun jatkoa tarkastella.

Sivistyksen toimialueelle oli vuonna 2020 asetettu yhteensä 1,2 milj. euron säästöt vuodelle 2021. Näiden laajojen säästöjen toteuttaminen ei ollut mahdollista toteuttaa ilman laadullisia leikkauksia, jotka kohdentuvat laajaan oppilaspintaan tai ilman palveluverkon muutoksia. Palveluverkosta tuleva säästö ei ole kertaluontoinen vaan sen säästövaikutus on pitkäjänteinen. Niin lausunnoissa kuin kyselyissä nousi huoli siitä, että mikäli kyläkoulu lakkautettaisiin, jäisi kiinteistö kunnan huollettavaksi. Tämän vuoksi näemme, että on äärimmäisen tärkeää, että vapautuvia kiinteistöjä lähdetään aktiivisesti jatkojalostamaan ja myymään.

Hyvinvoinnin edistäminen ja kasvun ja oppimisen tukeminen

Tuusulan kaikissa kouluissa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen on keskeistä. Kouluterveyskysely ja Tuusulan kunnan hyvinvointisuunnitelma määrittävät tehtävää hyvinvointityötä. Lasten ja nuorten hyvinvointi koostuu myös lasten ja nuorten psykososiaalisista taidoista, joita ovat ihmissuhdetaidot, ristiriitojen ja ongelmien ratkaisutaidot ja kokemusten ilmaisutaito. Näitä taitoja edistämme varhaiskasvatuksessa, kouluissa, nuorisopalveluissa yhteisö- ja ryhmämuotoisilla tavoilla. Ne mahdollistavat osallisuuden ja lisäävät vahvuuksia. Keskitymme positiiviseen ja lapsikeskeiseen pedagogiikkaan, jossa oppiminen lähtee lasten ja nuorten vahvuuksista. Samoin kiusaamisen ehkäisytyötä tehdään suunnitellusta ja koordinoitusti.

Kunnan kaikissa kouluissa on vastattu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyyn vuonna 2019. Kunnan eri koulujen välillä ei ole havaittavissa koulujen kokoon liittyen merkittäviä eroja kouluviihtyvyyden tai turvallisuuden kokemuksissa. Sekä kunta- että yksikötasolla kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään laajasti toimintakulttuurin kehittämisen tukena. Kaikissa yksiköissä nostetaan tuloksista sekä myönteisiä ilmiöitä että kehittämisen kohteita ja pohditaan niihin vaikuttaneita syitä yhdessä oppilaiden, henkilöstön ja huoltajien kanssa. Uudet kouluterveyskyselyn tulokset ovat saatavilla valtakunnallisesti, kunta- ja yksikkö-kohtaisesti myöhemmin tänä syksynä kyselystä, joka toteutettiin keväällä 2021.

Lukuvuonna 2021-22 toteutetussa huoltajakyselyssä huoltajien tyytyväisyys opetuksen laatuun pysyi samana tai nousi kaikissa Tuusulan kouluissa. Koulun koko ei näy huoltajakyselyn eri osioissa tyytyväisyyttä selittävän tekijänä. Opetuksen laatuun sekä kouluympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä keskiarvot ovat korkeita kaiken kokoisissa yksiköissä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kasvun ja oppimisen tuen järjestäminen

Oppilaan tuen järjestämisessä moniammatillisuus on keskeistä. Tuen tulisi olla saatavilla oppilaan omassa koulussa, ja laadukkaiden moniammatillisten palvelujen saatavuuden takaaminen edellyttää toimintojen keskittämistä. Tuen asioissa monipuolisimmat palvelut ovat laajemmin saatavilla isommissa yksiköissä.

Yhteistyössä Keusoten kanssa koulutetaan oppilashuollon henkilöstö vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien käyttöönotossa. Tavoitteena on, että sivistyksen toimialueen ammattilaiset saavat uusia menetelmiä käyttöönsä, joilla ennaltaehkäistään mielenterveyden ongelmien eskaloitumista vaativimmiksi haasteiksi. Keskiössä ovat masennukseen ja ahdistukseen puuttuminen vaikuttaviksi todettujen interventoiden avulla. Lapsen ja nuorten hyvinvointia tulee tukea myös lapsen kasvuympäristön hyvinvoinnin kehittämisen kautta. #uuttakoulua- hankkeessa on pohdittu uusia tapoja kehittää kodin ja koulun välistä yhteistyötä ja näitä havaintoja jalkautetaan osaksi yksiköiden toimintaa. Nämä asetetut tavoitteet toteutuvat kaiken kokoisissa yksiköissä.

Yhteistyön mahdollisuudet opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Opetussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan monenlaista osaamista henkilöstöltä ja monimuotoisia tiloja, joissa eri oppilaineita on mahdollista opettaa tavoitteiden mukaisesti. Taide- ja taitoaineiden opetustilat ovat monipuolisempia isommissa yksiköissä. Valinnaisaineissa on mahdollista toteuttaa laajempi valinnaisaineiden tarjonta, kun opettajia on enemmän ja useamman oppilasryhmän kautta tulevaa resurssia voidaan kohdentaa rinnakkaisluokka- ja vuosiluokkarajat ylittävästi. Yhteisopettajuuden kehittämisen mahdollisuuksia on tärkeää viedä eteenpäin kaikissa yksiköissä, koska siten opettajien osaamista voidaan käyttää oppilaiden erilaisiin oppimisen tarpeisiin vastaamiseksi hyödyksi.

Koulupäivän yhteydessä tapahtuvan matalan kynnyksen kerho- ja harrastustoiminnan tarjonta on monipuolisempaa isoissa yksiköissä. Näiden harrastusten tarjoamiseksi Tuusulan kunta tekee yhteistyötä noin 20 paikallisen yhdistyksen ja seuran kanssa.

Koulujen tehtävät ovat lisääntyneet ja monimuotoistuneet viimeisten 5-7 vuoden aikana. Tehtävien hoitamiseen liittyvät vastuut ovat rehtoreiden lisäksi opettajien työtehtäviä. Monien tehtävien kasautuminen samoille opettajille kuormittaa. Työn kuormittavuus on yksi henkilöstökyselyssä havaituista työssä jaksamista heikentävistä tekijöistä. Tavoitteena onkin tehtävien ja vastuiden tasainen jakautuminen mahdollisimman monelle opettajalle ja suuremmissa yksiköissä jaetun johtamisen edellytykset ovat paremmat henkilöstömäärän ja monipuolisen osaamisen vuoksi.

Iltapäivätoiminnan järjestäminen

Iltapäivätoiminnassa viimeisten vuosien aikana on entistä useammin syntynyt tilanne, jossa keskitettynä hakuajana maaliskuun loppuun mennessä ei ole

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tullut pienemmille kouluille riittävästi hakemuksia ryhmän perustamiseksi. Hakemuksia ei ole tullut riittävästi vielä toukokuunkaan aikana, mihin mennessä on määriteltävä tulevan lukuvuoden koulunkäynninohjaajien ja iltapäivätoiminnan ohjaajien resurssit. Oppilasmäärän väheneminen aloittavissa ikäluokissa vaikuttaa myös iltapäivätoimintaan paljon.

Lukuvuonna 2021-22 Iltapäivätoiminnassa ryhmiä ei ole syntynyt enää Rusutjärvelle, Nahkelaan, Tuomalaan eikä Vanhaankylään. Edellisenä lukuvuonna 2020-21 ryhmää ei syntynyt myöskään Ruotsinkylän koululle.

Lukuvuodesta 2020-21 lähtien Tuusulassa oppilaiden kuljetus koululta iltapäivätoimintapaikkaan on järjestetty kunnan toimesta, mikäli oppilaan omalle lähikoululle ei synny iltapäivätoiminnan ryhmää.

Koulukuljetukset

Osana ennakkovaikutusten arviointia on tehty arvio talousvaikutuksista. Siinä yhteydessä on tehty selvitys myös vaikutuksista koulukuljetusten järjestämisen kustannuksiin. Kustannusvaikutuksen kasvu on pienempi kuin muut taloudelliset säästöt ja vaikutusta pienentää se, että haja-asutusalueen kouluilla osa koulun oppilaista on tälläkin hetkellä oikeutettuja koulukuljetukseen. Vaikutukset oppilaiden koulupäivään ja mahdollisuuksiin osallistua esimerkiksi koulupäivän yhteydessä tapahtuvaan harrastustoimintaan tai kavereiden kanssa olemiseen on arvioitu osana lapsiin kohdistuvia vaikutuksia.

Valtuustossa hyväksytyt kriteerit koulujen koolle toimintaedellytysten tarkastamiselle

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 7.12.2020 § 120 Palveluverkkosuunnitelman päivityksen vuosille 2019 - 2026 ja päätti yhdistää Linjamäen koulun Kellokosken kouluun 1.8.2021 alkaen. Valtuusto päätti asettaa samalla seuraavat kriteerit koulujen koolle, jolloin niiden toimintaedellytyksiä tulee tarkastella:

- Koulun on oltava vähintään 3-ryhmäinen ja oppilaita tulisi olla vähintään 60 .
- Mikäli yksikköön kohdistuu laajoja korjauksia tai peruskorjausta, ei investointia tehdä, jos oppilaat voidaan yhdistää lähellä olevaan kouluun tai valmistuviin monitoimikapsiin.

Lopuksi

Tuusulassa on eri kokoisten yksiköiden toiminnan tarkastelulle olemassa hyväksytyt periaatteet.

Linjamäki on lakkautettu 1.8.2021 alkaen valtuuston päätöksen mukaisesti. Oppilaat ja henkilöstö ovat siirtyneet Kellokosken koululle, ja siirtymistä on tuettu Kellokosken ja Linjamäen yhteistoiminnalla. Linjamäen osalta ei ole tarkoituksenmukaista avata keskustelua asiasta uudelleen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Koulujen koko ja toimintaedellytykset -kriteeristöä käytetään kaikkien yksiköiden tarkastelussa yhdenvertaisesti. Tuomalan ja Nahkelan koulujen osalta valtuuston hyväksymät kriteerit koulujen koolle ja toimintaedellytysten tarkastelulle ovat edelleen tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta ja
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että VALTUUSTO päättää katsoa Kati Lepojärven esittämän Linjamäen koulun vanhemmat ry:n, Tuomalan kyläkoulun tuki ry:n ja Nahkelan koti-koulu yhdistys ry:n aloitteen 9.11.2020 § 125 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 369

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- katsoa Kati Lepojärven esittämän Linjamäen koulun vanhemmat ry:n, Tuomalan kyläkoulun tuki ry:n ja Nahkelan koti-koulu yhdistys ry:n aloitteen 9.11.2020 § 125 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 08.11.2021, § 151

Ehdotus

Valtuusto päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- katsoa Kati Lepojärven esittämän Linjamäen koulun vanhemmat ry:n, Tuomalan kyläkoulun tuki ry:n ja Nahkelan koti-kouluyhdistys ry:n aloitteen 9.11.2020 § 125 tulleen käsittelyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, § 12,08.02.2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 89,21.09.2021

Kunnanhallitus, § 370,27.09.2021

Valtuusto, § 152, 08.11.2021

§ 152

Koululiitu-järjestelmän uudelleen arviointi, aloite

TUUDno-2021-291

Valtuusto, 08.02.2021, § 12

Kati Lepojärvi esitti seuraavan hänen ja Karita Mäensivun allekirjoittaman aloitteen:

"Tuusulan käyttöönotettujen koulumatkojen turvallisuutta arvioivan Koululiitu-systeemin on todettu aiheuttaneen virheellisiä turvalliseksi luokitteluja aiemmin vaaralliseksi luokitelluille kouluteille. Koulukuljetuspäätöksiä on tullut kielteisenä moniin osiin Tuusulaa alueilla, missä kulkee mm. paljon raskasta liikennettä, eikä kevyen liikenteen väyliä ole kattavasti.

Perimmäisenä ongelmana Koululiituun siirtymisessä on, että Kasvatus- ja sivistyslautakunta on määritellyt ([https://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kasvatus_ja_sivistyslautakunta/Kokous_1662020/Koulukuljetusperiaatteiden_muutokset_ja_\(23987\)](https://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kasvatus_ja_sivistyslautakunta/Kokous_1662020/Koulukuljetusperiaatteiden_muutokset_ja_(23987))) että "Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa käytetään arviointiperusteena Koululiitu -menetelmää."

Koululiidun kehittäneen Ramboll Finland Oy:n projektipäällikkö Teemu Kinnunen on kuitenkin mediassa sanonut, että oikea tapa Koululiidun käyttöön on käyttää sitä vain apuvälineenä muiden arviointimenetelmien ohella. Tuntuu itsestään selvältä, ettei pelkkään Koululiituun voisi siis näissä kunnan linjauksissa nojata, vaan tiestön vaarallisuus tai turvallisuus tulee arvioida kokonaisvaltaisesti.

Kunnan linja on ollut niin, että vanhemmat voivat valittaa koulukyytien kieltävistä tai peruutuspäätöksistä kuntaan ja tapaukset tarkastellaan yksi kerrallaan. Ei ole kuitenkaan kestävä ottaa käyttöön pelkästään Koululiituun pohjaavaa uutta tiestöarviointia ja muuttaa luokituksia mahdollisesti vain vanhempien valitusprosessien kautta. Vanhemmille siirretyn vastuun, huolen ja vaivan lisäksi siinä ei ole myöskään huomioitu niitä perheitä, jotka muuttavat vaarattomaksi virheellisesti luokitellun tien varteen, eivätkä yllättäen saakaan lapselleen koulukyytiä, koska virheellinen tien turvallisuusmääritys on jätetty voimaan.

Esitän, että Koululiitu-päätöksessä vaarallisista turvalliseksi muutetut tiet käydään kaikki kunnan puolesta tarkastamassa (yhteistyössä poliisin, ELYn ja muiden vastuullisten tahojen kanssa) ja asukkaat osallistetaan arviointiin kysymällä heiltä myös keliolosuhteista tai vuodenajoista riippuvaisista vaaranpaikoista. Esitän myös, että kasvatus- ja sivistyslautakunta, sekä muut halukkaat luottamushenkilöt käyvät turvallisuuskävelyillä alueilla, kuten vanhemmat ovat ehdottaneet mm. Rusutjärven koulun vanhempainkerhon aloitteessa.

Tätä ei voi jättää vain vanhempien harteille."

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 21.09.2021, § 89

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen, Katja Elo

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi, katja.elo@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, kehittämispäällikkö vs.

Liitteet

1 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen

2 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin

Sivistyksen toimialueen vastaus aloitteeseen:

Tuusulan kunnan sivistyksen toimialueella todettiin tarve koulumatkojen vaarallisten teiden luettelon tarkastamiseen ja päivittämiseen. Vaarallisten teiden luokittelua on tehty aikojen saatossa eri perustein, joten tulevaisuuden suunnittelua ja koulukuljetusten tasapuolista järjestämistä varten tarvitaan reaaliaikainen ohjelma, joka päivittyy säännöllisesti ja tarkastelee Tuusulan kunnan jokaista tieosuutta samoin perustein.

Ramboll Oy:ltä tilattiin selvitys keväällä 2020 koskien Tuusulan kunnan vaarallisten teiden luokittelua ja uusia koulukuljetusperiaatteita. Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 16.6.2020 uusista koulukuljetusperiaatteista ja Koululiitu-ohjelman käyttöönotosta 1.8.2021 alkaen.

Koululiitu-ohjelma toimii laskentakaavalla, joka huomioi seuraavat asiat: tien toiminnallinen luokka, arkipäivän keskivuorokausiliikenne yhteensä / raskas liikenne, nopeusrajoitukset, piennarleveudet, päällystetyn pientareen leveys, tien reunan käyttömahdollisuus, asutus, näkemäprosentti 300 m matkalla, kevyenliikenteen väylät, teiden valaistus ja hoitoluokka, tien päällyste, tien ylitystapa. Ohjelma asettaa tien osat keskinäiseen järjestykseen turvattuutensa mukaan, jotta koulumatkojen turvallisuuden arviointi on:

- tasapuolinen kaikille oppilaille
- objektiivinen
- eri ikäisten oppilaiden väliset erot huomioitavissa

Ohjelma saa tietonsa tierekisteristä, joka on Väylä-viraston ylläpitämä tietokanta maanteiden ominaisuuksista. Tietokanta päivittyy kerran vuodessa.

Menetelmässä käytettävä laskentakaava perustuu kolmeen toisiaan täydentävään lähtökohtaan:

1. Tilastollinen vaarallisuus, eli eri tekijöiden laskennallinen merkitys lasten liikenneonnettomuuksissa
2. Lasten kokema vaarallisuus eli liikennepsykologien näkemys muuttujien keskinäisistä painoarvoista
3. Kuntien ja poliisin kokemusperäinen tieto vaarallisuuden arvioinnista

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulassa käytetään koko vuoden talviajan suosituksen mukaista 5 pistettä alhaisempaa raja-arvoa.

Kulkeminen turvatonta tieosaa alle 100 metrin matkan lähimmälle bussipysäkille, pyörätielle tai turvalliselle väylälle ja tien ylittäminen esimerkiksi linja-autopysäkille tai kotiliittymästä tien yli pyörätielle arvioidaan tarvittaessa sivistyksen toimialueen hallinnossa Koululiitu-sovelluksen käyttösuositusten mukaisesti.

Sivistyksen toimialueen hallinnossa Koululiitu-sovelluksen lisätietoihin perustuen on tarkasteltu uudelleen tiettyjä tieosuuksia saadun palautteen takia. Seuraavat lisäykset täydentävät Koululiidun arviointeja:

Esi-9.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Ridasjärventie (siltä osin kun nopeusrajoitus on 80 km/h ja kevyenliikenteen väylä puuttuu)

Esi-6.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Kellokoskentie Linjamäen koululta pohjoiseen/pyörätien päättymisen jälkeen)
- Linjatie (välillä Vanha Valtatie-Vanha Lahdentie)
- Rusutjärventie (siltä osin kun kevyenliikenteen väylä puuttuu)
- Siippoontie
- Vanha Hämeentie
- Vanhankylän koulutie

Esi-4.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Hynnänkorventie
- Kaunisnummentie
- Nummitie
- Nuppulinnantie
- Jäniksenlinnantie
- Pertuntie (siltä osin kun kevytliikenteen väylä puuttuu)

Esi-2.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Vanhan Valtatien ylitys Kirvesmiehentien kohdalta

Kellokosken alueen vaarallisten teiden luokitusten osalta on tarkistettu myös Mäntsälän käyttämät vaarallisten teiden luokitukset, koska Kellokosken koululle tulee vuosiluokille 7-9 mäntsäläläisiä oppilaita. Tien vaarallisuusluokitus Linjatiellä välillä Vanha Valtatie/Ohkolantie-Vanha Lahdentie/moottoritieE75 on sekä Tuusulassa että Mäntsälässä samanlainen. Mäntsälän kunta käyttää myös Koululiitu-ohjelmaa pohjana vaarallisten teiden luokittelussa.

Rehtori tekee kuljetuspäätökset lautakunnan vahvistamien kuljetusperiaatteiden mukaisesti. Rehtorin kuljetuspäätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Vain yhdestä keväällä 2021 tehdystä kuljetuspäätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, Oikaisuvaatimus koski Kellokosken yläkoulun oppilaan kuljetuspäätöstä ja Linjatien vaarallisuutta. Sivistyksen toimialue totesi lausuntonaan hallinto-oikeudelle Linjatien vaarallisuudesta seuraavasti:

“Linjatien (välillä Vanha Valtatie - Vanha Lahdentie) vaarallisuusluokitus on määritelty vuosiluokille 1-6. Mäntsälän kunnan vaarallisuusluokitus kyseiselle tieosuudelle on saamamme tiedon mukaan sama. Tien vaarallisuuden arviointiin vaikuttaa tien hyvä näkyvyys (tie on suora), alhainen nopeusrajoitus (50km/h) ja tien hyvä kunto. Osa yläkoululaisista saa koulukuljetusetuuden matkan perusteella, kun koulumatkan pituus on yli 5 kilometriä.” Hallinto-oikeuden päätöstä oikaisuvaatimuksen johdosta ei ole vielä saatu.

Sivistyksen toimialue toteaa, että jos oppilaan koulumatka on vaarallinen matkan pituudesta riippumatta, vaarallisten teiden määrittelyssä käytetään edelleen apuna Koululiitu-sovellusta lautakunnan päätöksen mukaisesti. Koululiitu-sovelluksesta saadaan ajantasaiset tiedot teiden ominaisuuksista ja kuljetuspäätökset voidaan tehdä yhdenvertaisin perustein. Koululiitu-sovellusta hyödynnetään kuljetuspäätöksissä 1.8.2021 lähtien, ja kesken lukuvuoden tehtäviä kuljetuseriaatteiden muutoksia ei pidetä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi kannatettavana. Koululiitu-sovelluksen käyttöönotto on vielä uusi asia, joten pitemmän kokemuksen saaminen sovelluksen hyödyntämisestä koulukuljetuspäätösten tekemisessä on tarpeen.

Tieosuuksien uudelleentarkastelua tehdään sivistyksen toimialueen hallinnossa huoltajien pyynnöstä Koululiidun arviointeihin ja lisätietoihin perustuen.

Koulukuljetuseriaatteet ja koulukuljetuksia koskevat tiedot on koottu koulukuljetusoppaaseen. Koulukuljetusoppaassa on myös linkki Koululiitu-karttaan. Koulukuljetusopas on luettavissa kunnan [www-sivuilla](#) › Varhaiskasvatus ja koulutus › Perusopetus › Perusopetuksessa › Koulukuljetukset. Sivuilta on myös luettavissa tehdyt täydennykset Koululiidun arviointeihin.

Koulukuljetusopas sekä täydennykset Koululiidun arviointeihin ovat liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta ja
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että VALTUUSTO päättää katsoa Kati Lepojärven ja Karita Mäensivun esittämän aloitteen 8.2.2021 § 21 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lautakunta päätti lisäksi ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetuseriaatteet.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 370

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö

Liitteet

1 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen, khall 27.9.2021

2 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin, khall 27.9.2021

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Kati Lepojärvi ehdotti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Esitys raukesi kannattamattomana.

Tuija Reinikainen ehdotti Ari Nymanin kannattamana, että lisätään päätösehdotukseen lautakunnan päättämä kohta, että lautakunta ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu muutosesitys, asia on ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan äänestysesityksen, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Tuija Reinikaisen tekemää muutosehdotusta äänestävät "ei".

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 5 "jaa" ääni (Outi Huusko, Kalle Ikkela, Ulla Rosenqvist, Kim Kiuru, Lilli Salmi 6 "ei" ääntä (Tuija Reinikainen, Aila Koivunen, Jari Immonen, Ari Koponen, Ari Nyman, Raimo Stenvall),) ja 2 "tyhjä" (Kati Lepojärvi, Riitta Sedig).

Äänin 6 - 5 kunnanhallitus päätti, että päätösehdotukseksi tuli kannatettu muutosehdotus.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- katsoa Kati Lepojärven esittämän ja Karita Mäensivun allekirjoittaman aloitteen 8.2.2021 § 21 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- todeta, että lautakunta ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet.
- ehdottaa valtuustolle, että

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

VALTUUSTO päättää

- katsoa Kati Lepojärven ja Karita Mäensivun esittämän aloitteen 8.2.2021 § 21 tulleen käsitellyksi.

Kati Lepojärvi jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Valtuusto, 08.11.2021, § 152

Ehdotus

Valtuusto päättää

- katsoa Kati Lepojärven esittämän ja Karita Mäensivun allekirjoittaman aloitteen 8.2.2021 § 21 tulleen käsitellyksi.

Kokouskäsitely

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Kati Lepojärvi teki Hanna Catanin, Matti Alangon ja Johanna Sipiläisen kannattamana seuraavan palautusesityksen:

"Esitän asian palauttamista kiireellisenä valmisteluun siten, että - Koululiitua algoritmia käytetään jatkossa vain apuvälineenä, ei yksinomaisena tietolähteenä kouluteiden turvallisuuden määrittämisessä, - että kouluteiden turvallisuuden arviointia ja turvallisuuspuutteista valittamisvelvoitetta ei aseteta vanhempien vastuulle, vaan kunta sitoutuu varmistamaan kaikkien kouluteidensä turvallisuuden omin toimin, - ja, että Koululiituprosessin käyttöönotossa kaikille turvattomista turvallisiksi Koululiitua algoritmin myötä muutetuille teille tulisi tehdä turvallisuus selvitys, kattaen kohdekatselmukset, huomioiden myös huonot keliolosuhteet, ja vasta sitten määrittää teille tai tien osille lopullinen turvallisuus-/turvattomuusmääritys. Aiemmin kymmeniä vuosia käytössä olleet koulukuljetusperusteet muodostavat hyvän viitekehysten Koululiitu-algoritmin muodostamalle turvallisuusdatalle. Lisäksi teiden turvallisuusmääritysprosesseissa tulee vanhempien lisäksi muille alueella asuville ja asianosaisille antaa mahdollisuus lausua näkemyksensä, jotka otetaan prosessissa huomioon."

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, § 21,08.02.2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 90,21.09.2021

Kunnanhallitus, § 371,27.09.2021

Valtuusto, § 153, 08.11.2021

§ 153

Lausunto 1.8.2021 voimaan tulevaan koulukuljetusoppaaseen, aloite

TUUDno-2021-305

Valtuusto, 08.02.2021, § 21

Valtuuston puheenjohtaja Kati Lepojärvi luki hänelle jätetyn Rusutjärven koulun vanhempainkerho ry:n ja Rusutjärvi-Seura ry:n lausunnot 1.8.2021 voimaan tulevaan koulukuljetusoppaaseen:

Rusutjärven koulun vanhempainkerho ry:n lausunto:

Rusutjärven koulun vanhempien edustajina haluamme ilmaista syvän huolemme uuden 1.8.2021 voimaan tulevan koulukuljetusoppaan mukana tuomista muutoksista lastemme koulukyyteihin. Vastustamme muutoksia ja vaadimme, että ne käsitellään uudestaan tieosuus kerrallaan.

Viitaten kasvatus- ja koulutuslautakunnan 22.04.2014 valmistamaan koulukuljetusoppaan liitteeseen s.11, jossa listataan vaaralliseksi luokitellut tiet, päättyy lauseeseen 'Mikäli vaaralliseksi luokitellulle tieosuudelle valmistuu kevytväylä, suojatie tai alikulku poistuu tieosuus vaarallisten teiden luettelosta'. Mitään näistä mainituista ei ole valmistunut niille tieosuuksille mitkä nyt ollaan muuttamassa vaarallisesta ei vaaralliseksi. Miten on mahdollista, että nyt vaarallisuuden määrittelyyn käytetty Koululiitu-ohjelma onkin eri mieltä kunnan/poliisin tekemän aiemman arvion kanssa? Koululiitu-ohjelman kehittäneen Ramboll Finland Oy:n projektipäällikkö Teemu Kinnunen on jo vuonna 2012 kommentoinut Ylelle, että Koululiitu on vain yksi arviointimenetelmä muiden ohessa. Hän painotti, ettei päätöksiä koulukyydin myöntämisestä pidä tehdä pelkästään ohjelman tekemien arvioiden perusteella.

Perusopetuslaissa säädetään 'Perusopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, kun matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi'. Kuten yllä todettu, mitään parannuksia koulumme oppilaiden koulumatkojen tieosuuksiin ei ole tapahtunut, joten vaadimme muutosten kumoamista näillä perusteilla.

Liitteenä lastemme vanhempien, Rusutjärvi-seuran sekä kyläläisten kannanottoja asiaan.

Kutsumme teidät kuntapäätäjät sekä virkamiehet mukaamme turvallisuuskävelyille kylän teille katsomaan tilannetta niin aikuisen kuin lapsenkin silmin."

Rusutjärvi-seura ry:n lausunto:

Rusutjärvi-seura ry:n yksi tarkoitus on edistää ja ylläpitää kyläläistensä hyvinvointia. Seuralle ovat tärkeitä kaikki kyläläiset vauvasta vaariin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Erittäin huolissamme olemme seuranneet Tuusulan kunnan Koululiitu-järjestelmään perustuvan kouluteiden vaarallisuuden arvioinnin aiheuttamaa koulukyytien mahdollista poistamista useilta perheiltä kylämme alueella. Rusutjärvi-seura ry on tehnyt vuonna 2017 kyläsuunnitelman, jossa jo silloin todetaan kevyenliikenteen väylien olevan riittämättömät, teiden reunojen olevan vaarallisia niin kävelijöille kuin polkupyöräilijöillekin, nopeuksien olevan liian kovia, teiden valaistuksen olevan puutteellista sekä teiden olevan huonokuntoisia. Näihin edellä mainittuihin asioihin ei ole tullut kuluneiden neljän vuoden aikana parannuksia. Koululiitu-järjestelmän arvioinnin mukaan kylämme alueella lähes kaikki tiet ovat luokiteltu "vaara, ei kenellekään".

Näihin teihin lukeutuu esimerkiksi Hämeentien(tienro.45) ylitys sekä Nummitie, joka on osin valaisematon.

Toivoisimme kunnan päättäjiä tutustumaan Rusutjärven tiestöön ja arvioimaan tilannetta uudelleen teiden todellisen kunnon sekä vaarallisuuden perusteella. Turvallinen koulumatka tulisi olla jokaisen lapsen oikeus."

Liitteenä vetoamus koulukyytien säilyttämiseksi Rusutjärvellä*****.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 21.09.2021, § 90

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen, Katja Elo

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi, katja.elo@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, kehittämispäällikkö vs.

Liitteet

1 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen

2 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin

Sivistyksen toimialueen vastaus aloitteeseen:

Tuusulan kunnan sivistyksen toimialueella todettiin tarve koulumatkojen vaarallisten teiden luettelon tarkastamiseen ja päivittämiseen. Vaarallisten teiden luokittelua on tehty aikojen saatossa eri perustein, joten tulevaisuuden suunnittelua ja koulukuljetusten tasapuolista järjestämistä varten tarvitaan reaaliaikainen ohjelma, joka päivittyy säännöllisesti ja tarkastelee Tuusulan kunnan jokaista tieosuutta samoin perustein.

Ramboll Oy:ltä tilattiin selvitys keväällä 2020 koskien Tuusulan kunnan vaarallisten teiden luokittelua ja uusia koulukuljetusperiaatteita. Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 16.6.2020 uusista koulukuljetusperiaatteista ja Koululiitu-ohjelman käyttöönotosta 1.8.2021 alkaen.

Koululiitu-ohjelma toimii laskentakaavalla, joka huomioi seuraavat asiat: tien toiminnallinen luokka, arkipäivän keskivuorokausiliikenne yhteensä / raskas liikenne,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

nopeusrajoitukset, piennarleveydet, päällystetyn pientareen leveys, tien reunan käyttömahdollisuus, asutus, näkemäprosentti 300 m matkalla, kevyenliikenteen väylät, teiden valaistus ja hoitoluokka, tien päällyste, tien ylitystapa. Ohjelma asettaa tien osat keskinäiseen järjestykseen turvattuun mukaan, jotta koulumatkojen turvallisuuden arviointi on:

- tasapuolinen kaikille oppilaille
- objektiivinen
- eri ikäisten oppilaiden väliset erot huomioitavissa

Ohjelma saa tietonsa tierekisteristä, joka on Väylä-viraston ylläpitämä tietokanta maanteiden ominaisuuksista. Tietokanta päivittyy kerran vuodessa.

Menetelmässä käytettävä laskentakaava perustuu kolmeen toisiaan täydentävään lähtökohtaan:

1. Tilastollinen vaarallisuus, eli eri tekijöiden laskennallinen merkitys lasten liikenneonnettomuuksissa
2. Lasten kokema vaarallisuus eli liikennepsykologien näkemys muuttujien keskinäisistä painoarvoista
3. Kuntien ja poliisin kokemusperäinen tieto vaarallisuuden arvioinnista

Tuusulassa käytetään koko vuoden talviajan suosituksen mukaista 5 pistettä alhaisempaa raja-arvoa.

Kulkeminen turvatonta tieosaa alle 100 metrin matkan lähimmälle bussipysäkillä, pyörätielle tai turvalliselle väylälle ja tien ylittäminen esimerkiksi linja-autopysäkillä tai kotiliittymästä tien yli pyörätielle arvioidaan tarvittaessa sivistyksen toimialueen hallinnossa Koululiitu-sovelluksen käyttösuositusten mukaisesti.

Sivistyksen toimialueen hallinnossa Koululiitu-sovelluksen lisätietoihin perustuen on tarkasteltu uudelleen tietyt tieosuudet saadun palautteen takia. Seuraavat lisäykset täydentävät Koululiidun arviointeja:

Esi-9.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Ridasjärventie (siltä osin kun nopeusrajoitus on 80 km/h ja kevyenliikenteen väylä puuttuu)

Esi-6.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Kellokoskentie Linjamäen koululta pohjoiseen/pyörätien päättymisen jälkeen)
- Linjatie (välillä Vanha Valtatie-Vanha Lahdentie)
- Rusutjärventie (siltä osin kun kevyenliikenteen väylä puuttuu)
- Siippoontie
- Vanha Hämeentie
- Vanhankylän koulutie

Esi-4.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Hynnänkorventie
- Kaunisnummentie
- Nummitie

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Nuppulinnantie
- Jäniksenlinnantie
- Pertuntie (siltä osin kun kevytliikenteen väylä puuttuu)

Esi-2.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Vanhan Valtatien ylitys Kirvesmiehentien kohdalta

Kellokosken alueen vaarallisten teiden luokitusten osalta on tarkistettu myös Mäntsälän käyttämät vaarallisten teiden luokitukset, koska Kellokosken koululle tulee vuosiluokille 7-9 mäntsäläläisiä oppilaita. Tien vaarallisuusluokitus Linjatiellä välillä Vanha Valtatie/Ohkolantie-Vanha Lahdentie/moottoritie E75 on sekä Tuusulassa että Mäntsälässä samanlainen. Mäntsälän kunta käyttää myös Koululiitu-ohjelmaa pohjana vaarallisten teiden luokittelussa.

Rehtori tekee kuljetuspäätökset lautakunnan vahvistamien kuljetusperiaatteiden mukaisesti. Rehtorin kuljetuspäätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Vain yhdestä keväällä 2021 tehdystä kuljetuspäätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, Oikaisuvaatimus koski Kellokosken yläkoulun oppilaan kuljetuspäätöstä ja Linjatien vaarallisuutta. Sivistyksen toimialue totesi lausuntonaan hallinto-oikeudelle Linjatien vaarallisuudesta seuraavasti:

“Linjatien (välillä Vanha Valtatie - Vanha Lahdentie) vaarallisuusluokitus on määritelty vuosiluokille 1-6. Mäntsälän kunnan vaarallisuusluokitus kyseiselle tieosuudelle on saamamme tiedon mukaan sama. Tien vaarallisuuden arviointiin vaikuttaa tien hyvä näkyvyys (tie on suora), alhainen nopeusrajoitus (50km/h) ja tien hyvä kunto. Osa yläkoululaisista saa koulukuljetusetuuden matkan perusteella, kun koulumatkan pituus on yli 5 kilometriä.” Hallinto-oikeuden päätöstä oikaisuvaatimuksen johdosta ei ole vielä saatu.

Sivistyksen toimialue toteaa, että jos oppilaan koulumatka on vaarallinen matkan pituudesta riippumatta, vaarallisten teiden määrittelyssä käytetään edelleen apuna Koululiitu-sovellusta lautakunnan päätöksen mukaisesti. Koululiitu-sovelluksesta saadaan ajantasaiset tiedot teiden ominaisuuksista ja kuljetuspäätökset voidaan tehdä yhdenvertaisin perustein. Koululiitu-sovellusta hyödynnetään kuljetuspäätöksissä 1.8.2021 lähtien, ja kesken lukuvuoden tehtäviä kuljetusperiaatteiden muutoksia ei pidetä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi kannatettavana. Koululiitu-sovelluksen käyttöönotto on vielä uusi asia, joten pitemmän kokemuksen saaminen sovelluksen hyödyntämisestä koulukuljetuspäätösten tekemisessä on tarpeen.

Tieosuuksien uudelleentarkastelua tehdään sivistyksen toimialueen hallinnossa huoltajien pyynnöstä Koululiidun arviointeihin ja lisätietoihin perustuen.

Koulukuljetusperiaatteet ja koulukuljetuksia koskevat tiedot on koottu koulukuljetusoppaaseen. Koulukuljetusoppaassa on myös linkki Koululiitu-karttaan. Koulukuljetusopas on luettavissa kunnan [www-sivuilla](#) > Varhaiskasvatus ja koulutus > Perusopetus > Perusopetuksessa > Koulukuljetukset. Sivuilta on myös luettavissa tehdyt täydennykset Koululiidun arviointeihin.

Koulukuljetusopas sekä täydennykset Koululiidun arviointeihin ovat liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta ja
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että VALTUUSTO päättää katsoa Kati Lepojärven esittämän Rusutjärven vanhempainkerho ry:n ja Rusutjärvi-Seura ry:n aloitteen 8.2.2021 § 12 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lautakunta päätti lisäksi ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet.

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 371

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö

Liitteet

1 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen, khall 27.9.2021

2 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin, khall 27.9.2021

Pormestari muutti päätöstehtävästään seuraavaan muotoon:

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- todeta, että kasvatus- ja sivistyslautakunta ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- katsoa Kati Lepojärven esittämän Rusutjärven vanhempainkerho ry:n ja Rusutjärvi-Seura ry:n aloitteen 8.2.2021 § 12 tulleen käsitellyksi.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- todeta, että kasvatus- ja sivistyslautakunta ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet
- ehdottaa valtuustolle, että

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

VALTUUSTO päättää

- katsoa Kati Lepojärven esittämän Rusutjärven vanhempainkerho ry:n ja Rusutjärvi-Seura ry:n aloitteen 8.2.2021 § 12 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 08.11.2021, § 153

Ehdotus

Valtuusto päättää

- katsoa Kati Lepojärven esittämän Rusutjärven vanhempainkerho ry:n ja Rusutjärvi-Seura ry:n aloitteen 8.2.2021 § 12 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Valtuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, § 76,31.05.2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 91,21.09.2021

Kunnanhallitus, § 372,27.09.2021

Valtuusto, § 154, 08.11.2021

§ 154

Koulumatkojen vaarallisuuden arvioiminen, aloite

TUUDno-2021-1401

Valtuusto, 31.05.2021, § 76

Matti Alanko esitti seuraavan aloitteen:

"Koululiitu ei tunnista riittävän hyvin oikeasti vaarallisia kohtia. Sivistystoimen viranhaltijoilla ei ole halua tai ammattitaitoa vaarallisuuden arvioimiseksi, joten se on jätetty konsulteille. Siksi teen aloitteen, että muutetaan ennen koululiidun käyttöönottoa vaarallisiksi luokiteltujen kohteiden status turvalliseksi vasta sen jälkeen, kun riittävät muutokset turvallisuuden parantamiseksi on tehty. Esimerkkeinä Mangsin risteys Ruotsinkylässä ja Linjatie Kellokoskella. Kumpaankaan kohteeseen ei ole vuosikausiin muutoksia tehty ja asukkaat kyllä tietävät näiden paikkojen vaarallisuuden. Vaarallisuuden arvioimisen yhteydessä kyseisillä paikoilla on myös käytävä niinä aikoina, kun lapset koulumatkaansa kulkevat."

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 21.09.2021, § 91

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen, Katja Elo

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi, katja.elo@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, kehittämispäällikkö vs.

Liitteet

1 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen

2 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin

Sivistyksen toimialueen vastaus aloitteeseen:

Tuusulan kunnan sivistyksen toimialueella todettiin tarve koulumatkojen vaarallisten teiden luettelon tarkastamiseen ja päivittämiseen. Vaarallisten teiden luokittelua on tehty aikojen saatossa eri perustein, joten tulevaisuuden suunnittelua ja koulukuljetusten tasapuolista järjestämistä varten tarvitaan reaaliaikainen ohjelma, joka päivittyy säännöllisesti ja tarkastelee Tuusulan kunnan jokaista tieosuutta samoin perustein.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ramboll Oy:ltä tilattiin selvitys keväällä 2020 koskien Tuusulan kunnan vaarallisten teiden luokittelua ja uusia koulukuljetusperiaatteita. Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 16.6.2020 uusista koulukuljetusperiaatteista ja Koululiitu-ohjelman käyttöönotosta 1.8.2021 alkaen.

Koululiitu-ohjelma toimii laskentakaavalla, joka huomioi seuraavat asiat: tien toiminnallinen luokka, arkipäivän keskivuorokausiliikenne yhteensä / raskas liikenne, nopeusrajoitukset, piennarleveydet, päällystetyn pientareen leveys, tien reunan käyttömahdollisuus, asutus, näkemäprosentti 300 m matkalla, kevyenliikenteen väylät, teiden valaistus ja hoitoluokka, tien päällyste, tien ylitystapa. Ohjelma asettaa tien osat keskinäiseen järjestykseen turvattuun mukana, jotta koulumatkojen turvallisuuden arviointi on:

- tasapuolinen kaikille oppilaille
- objektiivinen
- eri ikäisten oppilaiden väliset erot huomioitavissa

Ohjelma saa tietonsa tierekisteristä, joka on Väylä-viraston ylläpitämä tietokanta maanteiden ominaisuuksista. Tietokanta päivittyy kerran vuodessa.

Menetelmässä käytettävä laskentakaava perustuu kolmeen toisiaan täydentävään lähtökohtaan:

1. Tilastollinen vaarallisuus, eli eri tekijöiden laskennallinen merkitys lasten liikenneonnettomuuksissa
2. Lasten kokema vaarallisuus eli liikennepsykologien näkemys muuttujien keskinäisistä painoarvoista
3. Kuntien ja poliisin kokemusperäinen tieto vaarallisuuden arvioinnista

Tuusulassa käytetään koko vuoden talviajan suosituksen mukaista 5 pistettä alhaisempaa raja-arvoa.

Kulkeminen turvaton tieosaa alle 100 metrin matkan lähimmälle bussipysäkille, pyörätielle tai turvalliselle väylälle ja tien ylittäminen esimerkiksi linja-autopysäkille tai kotiliittymästä tien yli pyörätielle arvioidaan tarvittaessa sivistyksen toimialueen hallinnossa Koululiitu-sovelluksen käyttösuositusten mukaisesti.

Sivistyksen toimialueen hallinnossa Koululiitu-sovelluksen lisätietoihin perustuen on tarkasteltu uudelleen tiettyjä tieosuuksia saadun palautteen takia. Seuraavat lisäykset täydentävät Koululiidun arviointeja:

Esi-9.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Ridasjärventie (siltä osin kun nopeusrajoitus on 80 km/h ja kevyenliikenteen väylä puuttuu)

Esi-6.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Kellokoskentie Linjamäen koululta pohjoiseen/pyörätien päättymisen jälkeen)
- Linjatatie (välillä Vanha Valtatie-Vanha Lahdentie)
- Rusutjärventie (siltä osin kun kevyenliikenteen väylä puuttuu)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Siippoontie
- Vanha Hämeentie
- Vanhankylän koulutie

Esi-4.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Hynnänkorventie
- Kaunisnummentie
- Nummitie
- Nuppulinnantie
- Jäniksenlinnantie
- Pertuntie (siltä osin kun kevytliikenteen väylä puuttuu)

Esi-2.-luokkalaisille vaaralliseksi luokitellut tiet:

- Vanhan Valtatien ylitys Kirvesmiehentien kohdalta

Kellokosken alueen vaarallisten teiden luokitusten osalta on tarkistettu myös Mäntsälän käyttämät vaarallisten teiden luokitukset, koska Kellokosken koululle tulee vuosiluokille 7-9 mäntsäläläisiä oppilaita. Tien vaarallisuusluokitus Linjatiellä välillä Vanha Valtatie/Ohkolantie-Vanha Lahdentie/moottoritieE75 on sekä Tuusulassa että Mäntsälässä samanlainen. Mäntsälän kunta käyttää myös Koululiitu-ohjelmaa pohjana vaarallisten teiden luokittelussa.

Rehtori tekee kuljetuspäätökset lautakunnan vahvistamien kuljetusperiaatteiden mukaisesti. Rehtorin kuljetuspäätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Vain yhdestä keväällä 2021 tehdystä kuljetuspäätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, Oikaisuvaatimus koski Kellokosken yläkoulun oppilaan kuljetuspäätöstä ja Linjatien vaarallisuutta. Sivistyksen toimialue totesi lausuntonaan hallinto-oikeudelle Linjatien vaarallisuudesta seuraavasti:

“Linjatien (välillä Vanha Valtatie - Vanha Lahdentie) vaarallisuusluokitus on määritelty vuosiluokille 1-6. Mäntsälän kunnan vaarallisuusluokitus kyseiselle tieosuudelle on saamamme tiedon mukaan sama. Tien vaarallisuuden arviointiin vaikuttaa tien hyvä näkyvyys (tie on suora), alhainen nopeusrajoitus (50km/h) ja tien hyvä kunto. Osa yläkoululaisista saa koulukuljetusetuuden matkan perusteella, kun koulumatkan pituus on yli 5 kilometriä.” Hallinto-oikeuden päätöstä oikaisuvaatimuksen johdosta ei ole vielä saatu.

Sivistyksen toimialue toteaa, että jos oppilaan koulumatka on vaarallinen matkan pituudesta riippumatta, vaarallisten teiden määrittelyssä käytetään edelleen apuna Koululiitu-sovellusta lautakunnan päätöksen mukaisesti. Koululiitu-sovelluksesta saadaan ajantasaiset tiedot teiden ominaisuuksista ja kuljetuspäätökset voidaan tehdä yhdenvertaisin perustein. Koululiitu-sovellusta hyödynnetään kuljetuspäätöksissä 1.8.2021 lähtien, ja kesken lukuvuoden tehtäviä kuljetusperiaatteiden muutoksia ei pidetä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi kannatettavana. Koululiitu-sovelluksen käyttöönotto on vielä uusi asia, joten pitemmän kokemuksen saaminen sovelluksen hyödyntämisestä koulukuljetuspäätösten tekemisessä on tarpeen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tieosuuksien uudelleentarkastelua tehdään sivistyksen toimialueen hallinnossa huoltajien pyynnöstä Koululiidun arviointeihin ja lisätietoihin perustuen.

Koulukuljetusperiaatteet ja koulukuljetuksia koskevat tiedot on koottu koulukuljetusoppaaseen. Koulukuljetusoppaassa on myös linkki Koululiitu-karttaan. Koulukuljetusopas on luettavissa kunnan [www-sivuilla](#) > Varhaiskasvatus ja koulutus > Perusopetus > Perusopetuksessa > Koulukuljetukset. Sivuilta on myös luettavissa tehdyt täydennykset Koululiidun arviointeihin.

Koulukuljetusopas sekä täydennykset Koululiidun arviointeihin ovat liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta ja
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että VALTUUSTO päättää katsoa Matti Alangon esittämän aloitteen 31.5.2021 § 76 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lautakunta päätti lisäksi ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet.

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 372

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Simons, Markus Torvinen

tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi

sivistysjohtaja, opetuspäällikkö

Liitteet

1 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen, khall 27.9.2021

2 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin, khall 27.9.2021

Pormestari muutti päätöstehtävästään seuraavaan muotoon:

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- todeta, että kasvatus- ja sivistyslautakunta ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetusperiaatteet
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- katsoa Matti Alangon esittämän aloitteen 31.5.2021 § 76 tulleen käsitellyksi.

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- todeta, että kasvatus- ja sivistyslautakunta ottaa käsittelyyn lokakuussa pykäläasiana Koulukuljetusoppaan päivityksen ja kuljetuseriaatteet
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- katsoa Matti Alangon esittämän aloitteen 31.5.2021 § 76 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 08.11.2021, § 154

Liitteet

- 1 Kunnan tekemät lisäykset Koululiidun arviointiin, khall 27.9.2021, valt 8.11.2021
- 2 Koulukuljetusopas 1.8.2021 alkaen, khall 27.9.2021, valt 8.11.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- katsoa Matti Alangon esittämän aloitteen 31.5.2021 § 76 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Valtuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, § 77,31.05.2021

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 83,13.10.2021

Kunnanhallitus, § 401,25.10.2021

Valtuusto, § 155, 08.11.2021

§ 155

Sisäliikuntahallin rakentaminen Jokelaan, aloite

TUUDno-2021-1402

Valtuusto, 31.05.2021, § 77

Petra Kela esitti Eeva-Liisa Niemisen, Elisa Laitilan, Kari Frimanin, Lilli Salmen, Henri Koskelan, Kari Kinnusen sekä Kati Lepojärven kannattaman aloitteen:

"Tuusulan kunnan pohjoisimman taajaman, Jokelan kehittäminen on asetettu kunnan kärkihankkeeksi tuleviksi vuosiksi. Junaradan varressa sijaitseva Jokela on potentiaalinen kasvukeskus, ja asukasluvun odotetaan kasvavan lähivuosina.

Myös sisäliikuntaa harrastavien määrä on eri yhdistysten ja järjestöjen toimesta kasvanut merkittävästi, mutta haasteena on vähäiset tilaresurssit. Tällä hetkellä sisäliikuntatiloina on käytössä Kolsan (325m²),- Pertun (165m²),- ja Lepolan (200m²) koulujen pienet liikuntasalit, sekä koulukeskuksen liikuntasali (851m²).

Koululiikunnan, sekä liikunnallisten harrasteiltapäiväkerhojen mahdollistaminen nykyisten tilojen puitteissa on jo haastavaa pienten salien suhteen. Tuleva koulukeskuksen remontti ja palveluverkon mahdollisesti aiheuttamat muutokset koulujen lukumäärässä vähentävät sisäliikuntaharrastusmahdollisuuksia entisestään, puhumattakaan koululiikunnan turvaamisesta remontin aikana.

Liikunta vaikuttaa ihmiseen kokonaisvaltaisesti; liikunnan vaikutukset näkyvät fyysisessä, psyykkisessä ja sosiaalisessa hyvinvoinnissa. Kunnan hyvinvointisuunnitelmassa liikunta on nostettu yhdeksi merkittäväksi osatekijäksi kuntalaisten hyvinvoinnille.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä yhdessä muiden ryhmien valtuutettujen kanssa esittää, että Tuusulassa lähdetään pikaisesti selvittämään sisäliikuntahalli mahdollisuutta Jokelaan.

Tavoitteena liikuntahallin rakentamiselle on turvata koululaisille ja sisäliikuntalajeja harrastaville mahdollisuus liikkumiseen omalla kylällä. Tämä ehkäisee kuljetustarvetta vanhempien, kuin kunnankin osalta.

Taataan mahdollisuus liikkua kaikille kuntalaisille myös Jokelassa."

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 13.10.2021, § 83

Valmistelijat / lisätiedot:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Risto Kanerva
risto.kanerva@tuusula.fi
vapaa-aikapalveluiden päällikkö

Sivistyksen toimialueen vastaus aloitteeseen:

Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelma on hyväksytty 18.11.2018 kunnanvaltuustossa ja sen päivitykset 9.12.2019 ja 7.12.2020. Suunnitelmaa tarkennetaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Palveluverkkosuunnitelma vaikuttaa liikuntasalien käyttöön ja määrään tulevaisuudessa. Asia tulee huomioida suunniteltaessa koulujen uusia liikuntatiloja, poistuvien yksiköiden vaikutuksia ja uusien liikuntatilojen toiminnallista ja kokoon liittyviä tarpeita. Liikuntasaleihin kohdistuvista vaikutuksista käynnistetään v. 2022 tarkempi selvitys. Uudet liikuntatilat tuovat mahdollisuuksia tehokkaalle ja joustavalle liikuntakäytölle. Tilat ovat suurempia, mutta yksiköt vähenevät. Selvitys laaditaan koskemaan kaikkia kuntakeskuksia ja siinä otetaan huomioon myös yhdistystoimintaa koskevat tarpeet.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta.
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää
  - katsoa Petra Kelan esittämän Eeva-Liisa Niemisen, Elisa Laitilan, Kari Frimanin, Lilli Salmen, Henri Koskelan, Kari Kinnusen sekä Kati Lepojärven kannattaman aloitteen 31.5.2021 § 77 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 25.10.2021, § 401

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevan vastauksen aloitteen johdosta
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- katsoa Petra Kelan esittämän Eeva-Liisa Niemisen, Elisa Laitilan, Kari Frimanin, Lilli Salmen, Henri Koskelan, Kari Kinnusen sekä Kati Lepojärven kannattaman aloitteen 31.5.2021 § 77 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, 08.11.2021, § 155

Ehdotus

Valtuusto päättää

- katsoa Petra Kelan esittämän Eeva-Liisa Niemisen, Elisa Laitilan, Kari Frimanin, Lilli Salmen, Henri Koskelan, Kari Kinnusen sekä Kati Lepojärven kannattaman aloitteen 31.5.2021 § 77 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 156

Ilmoitusasiat / muut asiat

Valtuuston tietoon saatetaan seuraavat ilmoitusluontoiset asiat:

Adressi Rykmentinpuiston metsä säilytettävä ja Puistokylä arvoitava uudelleen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 157

K9-tyyppinen kulttuurin ja liikunnan käyttöön motivoiva kortti käyttöön vähävaraisille kuntalaisille, aloite

TUUDno-2021-2439

Annika Lappalainen esitti seuraavan hänen ja 36 muun valtuutetun allekirjoittaman aloitteen:

"Tuusulassa pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneita kotitalouksia oli vuonna 2020 225. THL:n mukaan yli puolet toimeentulotuen asiakkaista kokee aineellista puutetta eli vaikeuksia suoriutua ruokaan, lääkärikäynteihin tai lääkkeisiin liittyvistä kuluista. Tällaisissa tilanteissa liikuntaan ja kulttuuriin liittyviin pääsymaksuihin ei juurikaan ole varaa.

Kulttuurin ja liikunnan merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisenä tiedostetaan Tuusulassakin laajasti. Tuusulan kuntastrategian yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia ja ehkäistä yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia. Kaikkein vähävaraisimpien kuntalaisten kulttuurin ja liikunnan mahdollistaminen kaikille kuntalaisille on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta merkityksellistä.

Tuusulassa on käytössä yhdeksäsluokkalaisille K9 kortti, jolla nuoret saavat käyttää maksutta joitakin paikallisia kulttuuri- ja liikuntapalveluita.

Esitän, että Tuusulan kunta selvittää mahdollisuutta ottaa käyttöön k9-tyyppinen kulttuurin ja liikunnan käyttöön motivoiva kortti vähävaraisille kuntalaisille, esimerkiksi pitkäaikaisille perustoimeentulotuen asiakkaille."

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 158

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksen pilotointi Tuusulan peruskouluissa, aloite

TUUDno-2021-2441

Laura Nyholm esitti seuraavan hänen ja 23 muun valtuutetun allekirjoittaman aloitteen:

"Hyvät tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat perusta elämänhallinnalle ja ne ovat yksi merkittävä syrjäytymistä ehkäisevä tekijä. Toimivilla tunne- ja vuorovaikutustaidoilla voidaan ehkäistä myös koulukiusaamista ja edistää sekä koulun oppilaiden että opettajien hyvinvointia ja jopa mielenterveyttä.

Konkreettisia toimia lasten- ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi tarvitaan perusopetuksessa. Mielenterveysongelmat lapsilla ja nuorilla ovat lisääntyneet erittäin huolestuttavaa tahtia ja ennaltaehkäiseviä toimia tarvitaan laajasti, jotta ongelmien syntymistä voidaan ehkäistä ajoissa.

Kansalaisaloite (8354) "Tunne- ja vuorovaikutustaidot – oppiaineen kirjaaminen perusopetuslakiin" keräsi lähes 32 000 kannatusilmoitusta. Tuusulalaisen kansanedustaja Ruut Sjöblomin 29.10.2021 tekemän lakialoitteen on allekirjoittanut 46 kansanedustajaa. On hienoa, että näin suuri osa kansanedustajista näkee asian tärkeiden.

Tuusulan kuntastrategian "kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta" tavoitteen mukaisesti Tuusula voisi olla Suomessa etujoukoissa tunne- ja vuorovaikutustaitojen jalkauttamisessa osaksi perusopetusta. Ennen asian etenemistä lainsäädännön kautta osaksi perusopetusta, voisi tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta pilotoida joissain peruskouluissa osana perusopetusta ja samalla kerätä arvokasta kokemusta näiden taitojen opetuksen vaikutuksesta lasten ja nuorten sekä koulu yhteisön hyvinvointiin.

Esitän valtuustoaloitteena, että Tuusulan kunta selvittää mahdollisuudet tunne- ja vuorovaikutustaitojen pilotoinnin aloittamiseksi osana perusopetusta ja toteuttaa pilotoinnin sekä pilotoinnin vaikutusten arvioinnin mahdollisimman pian. Selvitykseen tulee sisältyä arviot pilotoinnin toteuttamisen laajuudesta, kustannuksista, mahdollisesta hankerahoituksesta ja odotetuista hyödyistä sekä suunnitelma pilotoinnin toteuttamiseksi.

Liitteet

Kansalaisaloite 12.4.2021 Tunne- ja vuorovaikutustaidot -oppiaineen kirjaaminen perusopetuslakiin

https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/8354?fbclid=IwAR3ZM6T9zKSeQnZifXiU8zf2R-LTMVXBjarNFsK_K_zbDiZzb12qgriUGAs

Lakialoite LA 49/2021 vp, Ruut Sjöblom kok ym. Lakialoite laiksi perusopetuslain 11 §:n muuttamisesta

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lakialoite/Sivut/LA_49+2021.aspx

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 159

Hankintaosaamisen kehittäminen Tuusulan kunnan organisaatiossa, aloite

TUUDno-2021-2442

Ari Koponen esitti seuraavan hänen ja 8 muun valtuutetun allekirjoittaman aloitteen:

"Hankinnat muodostavat merkittävän osan kuntien menoista, joten on tärkeää, että ne toteutetaan taloudellisesti, suunnitelmallisesti ja tehokkaasti.

Laadukkaalla kilpailu- ja hankintaosaamiselle varmistetaan ettei kunnalle synny turhia veroeurojen menetyksiä mitkä ovat poissa muista tärkeistä kohteista.

Hankinnoilla on myös tärkeä tukea paikallisia yrityksiä, jotka luovat työtä paikkakunnalle.

Edellä olevan perusteella ehdotan, että ryhdytään toimenpiteisiin hankintaosaamisen kehittämiseksi Tuusulan kunnan organisaatiossa."

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 160

Nuorisovaltuuston edustajamäärän lisääminen kahteen valtuustossa, aloite

TUUDno-2021-2443

Nuorisovaltuuston edustaja Emil Jacobsson esitti seuraavan aloitteen:

"Tuusulan nuorisovaltuustolla on tällä hetkellä kunnanvaltuustossa vain yksi edustuspaikka, vaikka kyseessä on kunnan tärkein toimielin. Valtuusto vastaa viime kädessä kunnan kaikista suurista päätöksistä, jotka koskevat myös nuoria.

Tästä huolimatta nuorisovaltuustolla on kunnanvaltuustossa vain yksi edustaja, toisin kuin yleinen linja lautakuntapaikoissa. Nuorten osuuteen kuntalaisista nähden yhden henkilön edustus on erittäin heikko. Kunnan 39 000 asukkaasta noin viidesosa on alle 18-vuotiaita, joilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa kunnallisvaaleissa.

Nuorisovaltuuston tehtävänä on edustaa juuri näitä kuntalaisia, mutta väestön määrään suhteutettuna paikkoja nuorilla on aivan liian vähän.

Tuusulan nuorisovaltuusto esittääkin, että edustajiensa määrää kunnanvaltuustossa kasvatetaan kahteen. Useampi nuorisovaltuutettu toisi paremmin esille erilaisia nuorten näkemyksiä ja kantoja. Lisäksi tällaisella päätöksellä edistettäisiin Tuusulan kunnalle vuonna 2020 myönnetyn Nuorisovaltuustomyönteisen kunnan sertifikaatin arvoja ja periaatteita kuten myös omaa kuntastrategiaansa. Lisäksi tällainen muutos olisi hallintosäännön mukaisesti yksinkertaista toteuttaa. "

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnallisvalitus

§147, §148, §149

Kunnallisvalitusohje

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus ja valituksen perusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun muutettu päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomaisena

Päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valitusviranomaisen yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

Puhelin 029 56 42000

Faksi 029 56 42079

sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

Huom! Uusi osoite 27.12.2021 alkaen on Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

MRL 188 §:n 3 momentin mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon samaan aikaan, kun päätöksen katsotaan kuntalain 140 §:n mukaisesti tulleen kunnan jäsenen tietoon.

Muista kuin em. päätöksistä asianosaisten katsotaan saaneen tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, ei lueta määräaikaan.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaisille ennen valitusajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Lisätietoja

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua, joka on hallinto-oikeudessa 260 euroa. Saman lain 5 §:ssä on määräys niistä asioista, joista ei peritä oikeudenkäyntimaksua. Maksua ei myöskään peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§145, §146, §150, §151, §152, §153, §154, §155, §156, §157, §158, §159, §160

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.